Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκεκριμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα (1932).
Τιμηθὲν διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΔΙΑ ΤΗΝ Α' ΤΡΙΜΗΝΙΑΝ ΤΟΥ 1943, δραχμαὶ 2.000. Συνδρομαὶ ἐτήσιαι καὶ ἑξάμηνοι ἀπαράδεκτοι.—Τὸ φύλλον δρ. 150.
ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΚΑΙ ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ (ταχυδρομικαὶ ἐπιταγαί, ἐσέκ κτλ.) ἀνωνύμως: «Πρὸς τὸ περιοδικὸν Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ, ὁδὸς Εὐριπίδου, 42 — Ἀθήνας».

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΤΗΣ-ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ (1879-1941)
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Ἰανουαρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.
Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 5ὸς | *Ἀθῆναι, 6 καὶ 13 Μαρτίου 1943* | *Ἔτος 65ον—Ἀριθ. 10-11*

ΑΘΗΝΑΙ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΠΑΛΑΜΑΣ

Ἀγαπητοί μου,

Μεγάλο ἐθνικὸ πένθος σημειώθηκε τὰ Σάββατο, 27 Φεβρουαρίου, ὥρα 3.20' πρωινή: πέθανε ὁ μεγάλος ἐθνικὸς ποιητής. Τὴν ἑπομένη, ἀπὸ τὴν ἐκκλησιὰ τοῦ Α' Νεκροταφείου, ἔγινε ἡ κηδεία του, ἡ πιὸ ἐπίσημη, μὰ κι' ἡ πιὸ πάνδημη κηδεία ποὺ ἔκαμε ποτὲ ἡ Ἀθήνα σὲ ποιητή. Κι' ἀπὸ τοῦ Ἀχιλλέα Παράσχου ἀκόμα—στὰ 1895—τοῦ Παλαμᾶ ἦταν ἐπιβλητικώτερη. Ἐχοροστάτησε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, ποὺ ἐξόμνησε στὸ τέλος τὸ μεγάλο νεκρὸ μὲ τὸν πρέποντα λόγο, τὸ μόνο —κατόπι ἐκφώνησαν ὡραιότατα ποιήματα ὁ Ἄγγελος Σικελιανὸς κι' ὁ Σωτήρης Σκίπης—καὶ γύρω στὸν πρωθυπουργό, τοὺς ὑπουργούς, τοὺς ξένους ἀντιπρόσωπους —ποὺ κατέθεσαν καὶ δάφνινα στεφάνια — τὸν δήμαρχο, τοὺς Ἀκαδημαϊκοὺς καὶ τοὺς ἐπιφανέστερους ἀνθρώπους τῶν Γραμμάτων καὶ τῆς Τέχνης, συνοστίζουνταν χιλιάδες κόσμου κάθε λογῆς, ὅπου πρωτοστατοῦσε ἡ νεολαία. Ἀναρίθμητες ὑμνητικὲς νεκρολογίες, σὲ πεζὸ λόγο καὶ σὲ στίχους, δημοσιεύθηκαν τὴν ἴδια καὶ τὶς ἀκόλουθες ἡμέρες σ' ὅλες τὶς ἐφημερίδες καὶ τὰ περιοδικά. Καὶ σὲ λίγο θὰ στηθοῦν προτομές του, καὶ στὴν Ἀθήνα, καὶ στὴν Πάτρα ποὺ γεννήθηκε, καὶ στὸ Μεσολόγγι ποὺ ἦταν ἡ καθαυτὸ πατρίδα του, κι' ἀλλοῦ, κι' ἡ ὁδὸς Ἀσκληπιοῦ, ὅπου κατοίκησε τὰ περισσότερα καὶ τὰ γονιμώτερα χρόνια τῆς ζωῆς του, θὰ μετονομασθῇ ὁδὸς Παλαμᾶ. Τόσες καὶ τέτοιες τιμὲς δὲν εἶδε ἀκόμα ἄλλος στὴν Ἑλλάδα, οὔτε ὁ Σολωμός, οὔτε ὁ Βαλαωρίτης.

Στὴν Πάτρα, στὴν ὁδὸν Κορίνθου νομίζω, ὑπάρχει ἕνα σπίτι μὲ διπλὴ ἐνεπίγραφη πλάκα στὴν πρόσοψη. Σ' αὐτὸ τὸ ἱστορικὸ σπίτι γεννήθηκαν ἡ περίφημη ἰταλοελληνίδα συγγράφισσα Ματθίλδη Σεράο, κι' ὁ μεγάλος ἕλληνας ποιητής. Ἡ ἡμέρα ποὺ εἶδε ἐκεῖ τὸ φῶς ὁ Κωσταντῖνος Μ. Παλαμᾶς, ἦταν ἡ 13 Ἰανουαρίου 1859, ἄρα ὅταν ἔκλεισε τὰ μάτια στὴν Ἀθήνα, ἦταν 84 χρονῶν. Ἡ ἱστορικὴ οἰκογένεια τῶν Παλαμάδων, ποὺ ἔδωσε καὶ τὸν κλεινὸ ἐκεῖνο Γρηγόριο τὸν Παλαμᾶ, καταγόταν ἀπὸ τὸ Μεσολόγγι. Ἐκεῖ πέρασε ἀπὸ τὴν Πάτρα ὁ Κωσταντῖνος, ὁ κατόπι Κωστῆς, παιδὶ ἀκόμα, ἀφοῦ εἶχε χάσει τοὺς γονεῖς του — δικαστικὸς ὁ πατέρας του — γιὰ νὰ ζήσῃ κοντὰ σ' ἕνα θειό του. Στὸ Μεσολόγγι τελείωσε τὸ Γυμνάσιο, κι' ἦρθε στὴν Ἀθήνα νὰ σπουδάσῃ νομικά. Εἶναι παρατηρημένο πὼς αὐτὴ τὴν ἐπιστήμη διαλέγουν ὅλοι σχεδὸν οἱ μέλλοντες λογοτέχνες, ὅσοι φτάνουν κι' ὡς τὸ Πανεπιστήμιο — γιατὶ πολλοὶ δὲν φτάνουν οὔτε ὡς τὸ Γυμνάσιο— κι' ἔπειτα τὴν ἀφίνουν στὴ μέση, γιὰ νἀφιερωθοῦν σ' ἐκεῖνο, τὸ μεγάλο, τὸ

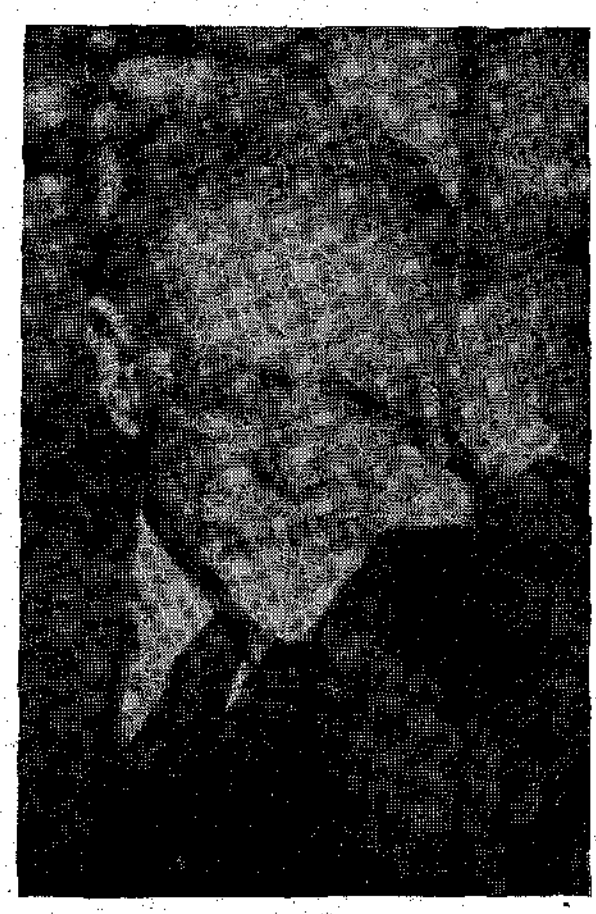

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΤΟΥ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

ὑψηλό, ποὺ γι' αὐτὸ εἶναι γεννημένοι... Τὸ ἴδιο ἔκαμε κι' ὁ Κωστῆς Παλαμᾶς. Στίχους, στὴν καθαρεύουσα τῆς ἐποχῆς, ἔγραφε κι' ἀπὸ φοιτητής, κι' ἀπὸ μαθητὴς ἀκόμα. Νωρίτατα εἶχε ἀρχίσει νὰ γίνεται γνωστός, σὰν ποιητής, στὸ Μεσολόγγι. Καὶ τὸ μαρτυρεῖ τὸ πρῶτο-πρῶτο του βιβλιαράκι, ἕνα δεκαεξασέλιδο φυλλάδιο, τυπωμένο ἐκεῖ τὸ 1878, ὅταν ἦταν φοιτητής, δεκαεννιά χρονῶν, ποὺ περιέχει τὸ ποίημά του «Μεσολόγγι». Τὸ ποίημα αὐτὸ ἀπαγγέλθηκε ἀπὸ τὸν ἴδιον στὸ Ἥρῶο, τὴν Κυριακὴ τῶν Βαΐων, «κατὰ πρόσκλησιν τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς» καὶ στὸ συνηθισμένο μνημόσυνο «ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἐξόδου». Ἀλλὰ πέρασαν ὀχτὼ ὁλάκερα χρόνια, ὥς νὰ ἐκδοθῇ καὶ τὸ δεύτερό του, τὰ «Τραγούδια τῆς Πατρίδος μου», στὴν Ἀθήνα αὐτό, τὸ 1886, μὲ στίχους τώρα στὴ δημοτική. Ὁ Παλαμᾶς δὲν ἦταν πιὰ φοιτητής, δὲν πήγαινε τὰ καλοκαίρια στὸ Μεσολόγγι. Εἶχε ἐγκατασταθεῖ στὴν πρωτεύουσα καὶ ζοῦσε φτωχικά, δημοσιεύοντας πεζά του κι' ἐμμετρα σὲ περιοδικὰ κι' ἐφημερίδες. Τὸ ἐπάγγελμά του, νὰ ποῦμε, ἦταν «δημοσιογράφος», μὰ τὸ ἀξίωμά του «ποιητής». Τὸ 1888 παντρεύτηκε τὴ μεσολογγίτισσα Μαρία Βάλβη, ἕξοχη γυναίκα, συντρόφισσα ὅλης του τῆς κατοπινῆς ζωῆς (ἡ κυρία Παλαμᾶ πέθανε λίγον καιρὸ πρὶν ἀπὸ τὸν ἄντρα της). Καὶ τὰ βιβλία μὲ τόνομα Κωστῆς Παλαμᾶς, ποὺ γίνεται ὁλοένα γνωστότερο, μεγαλύτερο, ἐνδοξότερο, διαδέχουνται τὸ ἕνα τ' ἄλλο: «Ὕμνος εἰς τὴν Ἀθηνᾶν», «Τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μου», «Ἴαμβοι καὶ Ἀνάπαιστοι», «Τάφος», «Ἡ ἀσάλευτη ζωή», «Ὁ δωδεκάλογος τοῦ Γύφτου» καὶ καθεξῆς. Ἀπὸ τὸ 1886 ὡς τὸ 1935, ὁ Παλαμᾶς ἐχάρισε στὸν Ἑλληνισμὸ ἑξδομήντα περίπου βιβλία. Ἔτσι πυργώθηκε τὸ μεγάλο Μνημεῖο, τὸ γιγάντιο Ἔργο, ποὺ ἀποτελεῖται ἀπ' ὅλα τὰ εἴδη τοῦ πεζοῦ κι' ἐμμέτρου λόγου, ποιήματα λυρικά, ἐπικά, σατυρικά, διηγήματα, ἕνα δράμα («Τρισεύγενη»), μεταφράσεις ξένων ποιητῶν, αἰσθητικὲς καὶ κριτικὲς μελέτες, φιλολογικὰ χρονογραφήματα, πολεμικές, βιογραφίες, σκιαγραφίες, ἀπομνημονεύματα. Ἐννοεῖται πὼς ὁ Ποιητὴς ὑπερτερεῖ τὸν Πεζογράφο, ἂν καὶ στὰ πεζά του ὑπάρχουν καὶ δυὸ σπουδαῖα ἔργα, τὸ δράμα ποὺ εἴπαμε καὶ τὸ διήγημα «Θάνατος Παλληκαριοῦ», ποὺ εἶναι ἀληθινὰ καὶ μεγάλα ποιήματα.

Ὁ Κωστῆς Παλαμᾶς, μὲ τὴ μεγαλοφυΐα ποὺ τὸν ἐπροίκισε ὁ Θεός, μπόρεσε νὰ σταθῇ πρωτοστάτης στὴν πρώτη νεοελληνικὴ πνευματικὴ Ἀναγέννηση. Αὐτὴ σημειώθηκε στὴν Ἀθήνα ἀρκετὰ χρόνια πρὶν φανῇ τὸ ρηξικέλευθο «Ταξίδι» τοῦ Ψυχάρη. Ὁ Νικόλαος Πολίτης, ὁ μεγάλος ἐπιστήμονας λαογράφος, μὲ τὸ περίφημο βιβλίο του «Μελέται ἐπὶ τοῦ βίου τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων», ἔδωσε τὴν πρώτη ὤθηση κι' ἔκαμε τοὺς λογοτέχνες μας νὰ στραφοῦν πρὸς τὰ ξεχασμένα, τὰ περιφρονημένα ἴσως, λαϊκὰ κι' ἐθνικά—τὴ γλῶσσα, τὰ παραμύθια, τὶς παραδόσεις, τὶς παροιμίες, τὶς δοξασίες τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἀπ' αὐτὰ ἐμπνέουνταν καὶ στὴ λαϊκὴ γλῶσσα στιχουργοῦσαν— πρὶν ἀπὸ τὸν Ψυχάρη, τὸ ξαναλέω,— ὁ Παλαμᾶς, ὁ Δροσίνης, ὁ Νίκος Καμπᾶς, ὁ Πολέμης καὶ ἄλλοι πολλοί. Μεγαλύτερος ἀπ' ὅλους, καὶ τοὺς σύγχρονους καὶ τοὺς κατοπινούς, ὁ Παλαμᾶς. Τὸ κήρυγμα καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ μεγάλου Σολωμοῦ ἦταν ξεχασμένο· αὐτὸς τὸ ξαναθύμισε· τὸν Κάλβο ἐδῶ - πέρα δὲν τὸν ἤξερε κανένας· αὐτὸς τὸν ἔκανε γνωστό· οἱ ἑπτανήσιοι, ἐκτὸς ἴσως ἀπὸ τὸν Βαλαωρίτη, δὲν διαβάζουνταν παρὰ στὴν Ἑπτάνησο· αὐτὸς ἔκαμε νὰ διαβάζουνται σὲ ὅλη τὴν Ἑλλάδα. Ὅταν φάνηκε κι' ὁ Ψυχάρης, ἡ Ἀναγέννηση, ποὺ εἶχε ἀρχίσει, τελειώθηκε· κι' ὁ Παλαμᾶς, ποὺ ὥς τότε ἦταν δημοτικιστὴς μόνο ὅταν ἔγραφε στίχους, ἄρχισε νὰ γράφῃ τὴ δημοτικὴ καὶ στὰ πεζά του. Μὲ τόλμη, μὲ θάρρος, μὲ φανατισμό, πρωτοστάτησε στὴ γλωσσικὴ ἐπανάσταση, καὶ τόσο μὲ τὴ θεωρία, ὅσο μὲ τὴν πράξη, συνέτεινε, ὅσο κανένας ἄλλος, νὰ νικήσῃ σ' ὅλη τὴ Λογοτεχνία ἡ δημοτικὴ—ἡ γλῶσσα ποὺ τὴν ἔτλασε κιόλα, τὴν ἐπλούτισε, τὴν ἐμόρφωσε, τὴν ἀνύψωσε. Τὴν ἐποχὴ τῶν σκληρῶν ἀγώνων, ὅταν οἱ δημοτικιστὲς θεωρούνταν «προδότες» καὶ στὰ Εὐαγγελιακά, στὰ Ὀρεστειακά, τὸ αἷμα (γιὰ τὴ γλῶσσα!) ἔβαφε τοὺς δρόμους τῆς Ἀθήνας, ἄφοβος ὁ Παλαμᾶς ἔφτασε νὰ κηρύττῃ πὼς «ὁ δημοτικισμὸς ἦταν ἡ ἀρετή του», καὶ πὼς ὅσο ὑψωνόταν στὴν Τέχνη του, τόσο πιὸ καθαρὴ μιλοῦσε «τὴ γλῶσσα τοῦ χωριάτη»! Ὁ Παλαμᾶς λοιπὸν δὲν εἶναι μόνο ἐκεῖνος ποὺ ἔγραψε ὡραῖα, μεγάλα ποιήματα· εἶναι κι' ἐκεῖνος ποὺ ἔμαθε, ποὺ ὁδήγησε καὶ τοὺς ἄλλους νὰ γράφουν. Στάθηκε ὁ μεγαλύτερος πνευματικὸς ὁδηγὸς καὶ διδάσκαλος τῆς ἐποχῆς του. Μεγάλος λογοτέχνης, μεγάλος ποιητής, ἀλλὰ καὶ γενναῖος, ἀκατάβλητος μαχητής. Μαχητὲς βέβαια στάθηκαν κι' ἄλλοι—ὁ ἴδιος ὁ Ψυχάρης, ὁ Πάλλης, ὁ Ἐφταλιώτης. Ἀλλὰ δὲν εἶχαν καὶ τὴ λογοτεχνικὴ ἀξία τοῦ Παλαμᾶ· γι' αὐτὸ ὁ Παλαμᾶς εἶναι ὁ μεγαλύτερος ἀπ' ὅλους. Ὁ ποιητὴς τοῦ «Δωδεκάλογου» μόνο μὲ τὸ Σολωμὸ μπορεῖ νὰ συγκριθῇ, ποὺ κι' ἐκεῖνος ἦταν τόσο μεγάλος ποιητὴς ὅσο καὶ μεγάλος διδάσκαλος.

Ὁ Παλαμᾶς, σὰν ποιητής, εἶναι «ὅλη ἡ λύρα». Σὰν τὸν Βίκτορα Οὐγγώ, ἔγραψε κι' αὐτὸς ὅλων τῶν εἰδῶν τὰ ποιήματα, καὶ μεταχειρίστηκε ὅλους τοὺς τρόπους, ὅλες τὶς τεχνοτροπίες, ὥς τὶς νεώτατες, ὥς τὶς τελευταῖες, ἀληθινὸς πρωτοπόρος σὲ ὅλα. Ὅταν ἔδειχναν στὸν Οὐγγὼ κανένα «καινούργιο» ποίημα, ὁ ποιητὴς τῶν «Ἀνατολικῶν» ἔλεγε: «Τέτοια ἔχω κι' ἐγώ». Τὸ ἴδιο μποροῦσε νὰ λέῃ στοὺς νέους κι' ὁ Παλαμᾶς. Γιατὶ ὥς καὶ «συρρεαλιστικὰ» βρίσκει κανένας στὸ πολύτροπο ἔργο του. Στὴν ἀρχὴ τὸν κατηγοροῦσαν γι' «ἀκατανόητο». Ἔπειτα ἄρχισαν καὶ νὰ φλυαροῦν πὼς δὲν ἦταν τάχα «γνήσιος» ποιητής, αἰσθηματικός, πηγαῖος, παρὰ τὰ ἔκανε ὅλα μὲ τὸ νοῦ του καὶ μὲ τὸ στανιό. Κανένας ποιητὴς δὲν ἐχτυπήθηκε ὅπως, ἕναν καιρό, ὁ Παλαμᾶς. Ἀλλ' αὐτὰ πέρασαν, οἱ Ζωΐλοι βουδάθηκαν, ἡ ἀλήθεια ἔλαμψε, καὶ κανένας πάλι ποιητὴς δὲν ἐδοξάσθηκε σὰν τὸν Παλαμᾶ. Ἡ φήμη του πέρασε τὰ σύνορα τῆς πατρίδας του. Τὰ ποιήματά του μεταφράσθηκαν σ' ὅλες τὶς εὐρωπαϊκὲς γλῶσσες, καὶ μελέτες γράφτηκαν γι' αὐτὸν ἀπὸ σοφοὺς ὅλων τῶν χωρῶν. Παντοῦ ἐθαύμαζαν τὸν ἕλληνα ποιητή. Ὁ γάλλος Ρομαὶν Ρολλὰν τὸν ἀνακήρυξε σὰν «τὸ μεγαλύτερο ποιητὴ τῆς σύγχρονης Εὐρώπης». Καὶ παρ' ὀλίγο νὰ πάρῃ καὶ τὸ βραβεῖο Νόμπελ, ποὺ δὲν τὸ πῆρε, ἂν κι' ἐπίσημος ὑποψήφιος, ἀπὸ μιὰ σύμπτωση. Τί κακοτυχία γιὰ τὴν Ἑλλάδα!

Ἀπὸ τὸν Παλαμᾶ ἔχω τὶς ὡραιότερες ἀναμνήσεις. Ἤμουν, γιὰ πολλὰ χρόνια, στενός του φίλος καὶ οἰκεῖος. Στὸ σπίτι του, στὴν ὁδὸ Ἀσκληπιοῦ, πήγαινα συχνότατα, καὶ μπορῶ νὰ πῶ πὼς στὰ χέρια μου μεγάλωσαν τ' ἀγαπημένα μου παιδιά του, ἡ Ναυσικᾶ, ὁ Δέαντρος κι' ὁ Ἄλκης — τὸ ἀγγελούδι ποὺ πέθανε, (καὶ στὸν πατρικὸ σπαραγμὸ χρωστᾶμε τὸ ἀριστούργημα ἐκεῖνο, τὸν «Τάφο»). Μαζὶ μὲ τὸ θαυμασμὸ ποὺ εἶχα γιὰ τὸν ποιητή, καὶ τὴν ἀγάπη μου γιὰ τὸν ἄνθρωπο, αἰσθανόμουν καὶ μιὰ μεγάλη εὐγνωμοσύνη, γιατὶ ὁ Κωστῆς Παλαμᾶς ἦταν ὁ πρῶτος ποὺ μὲ ἀναγνώρισε, νεώτατο ἀκόμα, καὶ μὲ καθιέρωσε. Οἱ μεγάλοι, βλέπετε, εὔκολα ἀναγνωρίζουν καὶ καθιερώνουν, ἐνῷ οἱ μικροί, ποὺ κάνουν τοὺς μεγάλους, ἔχουν τὶς μεγαλύτερες δυσκολίες... Ὅταν ἐδιάβασε στὰ «Παναθήναια», τὸ 1901, τὸ διήγημά μου «Ἔρως Ἐσταυρωμένος» — τὴν τραγικὴ ἱστορία τῆς Στέλλας Βιολάντη — ἔγραψε ἕνα θαυμάσιο ποίημα:

Ψυχὴ τοῦ θρήνου, τοῦ μαρτυρίου καὶ τῆς θυσίας, Στέλλα Βιολάντη...

τιμητικώτατο, κολακευτικώτατο γιὰ μένα, ποὺ ἔγινε πασίγνωστο ἀφότου τὸ ἔβαλα, μὲ τὴν ἄδειά του, σὰν πρόλογο, ὅταν δραματοποίησα τὸ διήγημά μου ἐκεῖνο μὲ τίτλο τόνομα τῆς ἠρωΐδας, καὶ τόβωσα νὰ παιχθῇ στὸ θέατρο μὲ τὴ «σκηνικὴ μουσικὴ» ποὺ ἔγραψε ξεπίτηδες ὁ Μανώλης Καλομοίρης, καὶ στὴν ἀρχὴ ἀπὸ κάθε παράσταση, ἐπὶ χρόνια, ἡ Μαρίκα Κοτοπούλη ἔλεγε τὸ ποίημα αὐτὸ τοῦ Παλαμᾶ μὲ ὑπόκρουση ἀπὸ ὀρχήστρα. Λίγο ἀργότερα, κι' ἐνῶ δὲν εἶχα ἀκόμη στὸ ἐνεργητικό μου παρὰ τὸ «Ζακυθινὸ Τριμόρφι» ὅπως τόνομασε ὁ ἴδιος— Μαργαρίτα Στέφα, Στέλλα Βιολάντη καὶ Φωτεινὴ Σάντρη — ὁ Παλαμᾶς δημοσίευσε στὰ «Παναθήναια» μιὰ μεγάλη μελέτη γιὰ μένα, ὅπου μὲ παρουσίασε σὰν ἄνθρωπο καὶ σὰ συγγραφέα μὲ τοὺς μεγαλύτερους ἐπαίνους. Καὶ μετὰ πολλὰ χρόνια, ὅταν ἦρθε ἡ σειρά μου νὰ γίνω κι' Ἀκαδημαϊκός, πάλι ὁ Παλαμᾶς μ' ἔκαμε γιατὶ σὰν εἰσηγητὴς τῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ τοὺς ὑποψήφιους, ἔγραψε γιὰ τὸ λογοτεχνικό, τὸ παιδαγωγικὸ καὶ κριτικό μου ἔργο μιὰ ἔκθεση γεμάτη ἐνθουσιασμό, ποὺ τόσο πολὺ ἐπηρέασε τοὺς Ἀκαδημαϊκούς, ὥστε νὰ μὲ ψηφίσουν σχεδὸν ὅλοι. Ναί, οἱ μεγάλοι ἀναγνωρίζουν καὶ τιμοῦν. Μόνο οἱ μικροὶ ἀρνοῦνται καὶ σβοῦνουν...

Σᾶς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΠΑΛΑΜΑ

ΡΟΔΟΥ ΜΟΣΚΟΒΟΛΗΜΑ

Ἐφέτος ἄγρια μ' ἔδερεν ἡ βαρυχειμωνιά,
ποὺ μ' ἔπιασε χωρὶς φωτιὰ καὶ μ' ἠῦρε [χωρὶς νιάτα,
κι' ὥρα τὴν ὥρα πρόσμενα νὰ σωριασ- [στῶ βαριὰ
στὴ χιονισμένη στράτα.

Μὰ χτές, καθὼς μὲ θάρρεψε τὸ γέλιο [τοῦ Μαρτιοῦ,
καὶ τράβηξα νὰ ξαναβρῶ τ' ἀρχαῖα τά [μονοπάτια,
στὸ πρῶτο μοσκοβόλημα ἑνὸς ρόδου [μακρινοῦ,
μοῦ δάκρυσαν τὰ μάτια.

***

Ἡ Ρούμελη εἶναι μιὰ κορών' ἀπὸ ρου- [μπίνι
κι' εἶν' ὁ Μωριὰς μιὰ σμαραγδένια λι- [μπυράδα,
κι' ἐφτάδιπλο τὰ Ἐφτάνησα εἶναι μπου- [γαρίνι,
Νεράϊδα εἶν' ἀφρογέννητη κάθε Κυ- [κλάδα.

Κομματιασμένη κι' ἡ Ἤπειρο γελάει [κι' ἐκείνη,
κι' ἡ Θεσσαλία σκορπίζει μιὰ ξανθὴ [ὀμορφάδα·
κρυμμένη στὴν πολύπαθη τὴ Ρωμιοσύνη
σὰ νὰ ξανοίγω τὴ βασίλισσαν Ἑλλάδα.

Ἀκόμα τὸ ἔλατο τῆς λεβεντιᾶς φουν- [τώνει
κι' ἀπ' τῶν αἰώνων τοὺς καημοὺς κι' [ἀπὸ τὰ πάθη
τοῦ Διγενῆ ἡ πνοή, παντοῦ χυμένη, [πλάθει
Κανάρη, Καραϊσκάκη καὶ Κολοκοτρώνη.

Καὶ μέσ' στῆς χρυσοπράσινης νυχτιᾶς [τὰ βάθη
ἀκόμ' ἀργολαλεῖ τοῦ Κολωνοῦ τ' ἀη- [δόνι.

('Από τὶς «Πατρίδες»)

Ἤλιε, τὰ μαῦρα ὀνείρατα πάρ' τα καὶ [πνίξ' τα,
Θολοὶ εἶν' ἀχνοὶ κι' εἶναι κακόπραγα [τελώνια·
Θρέψε τὰ ὡραῖα καὶ τ' ἀγαθὰ καὶ [πάντα δεῖχ' τα
σὰν ἀχτιδοπαιξίματα καὶ σὰν ἀηδόνια.

Κι' ἐσύ, Φεγγάρι, ξάπλωσε στὴν ἄγρια [νύχτα
Διάφανη σκέπη ἀπὸ καρδιὰ καὶ ψυχο- [πόνια.
Τῆς καλλονῆς παντοῦ κυμάτισε, ὦ πορ- [φύρα,
Κι' ἡ πλάση ἂς γίνῃ ἀγάπη κι' ἂς χτυ- [πᾷ σὰ λύρα.

('Από τὴ «Φοινικιὰ»)

***

Ἔλαμπε ἡ θάλασσα, ὁ καρπὸς τὰ μαύ- [ριζε τ' ἀλώνια,
Δὲ φρόντιζα γιὰ τὸν καρπό, δὲν ἔβλεπα [τ' ἀλώνια,
Ἀπὸ τὴν Ἀκροθάλασσα ἑσένα ἀγνάντια μου εἶχα,
Ἄσπρη γεράνια Λιάκουρα, καὶ πρόσμενα [νὰ λάμψῃ
Ὁ ἀρχαῖος ἐμπρός μου ὁ Παρνασσὸς [μὲ τὶς ἐννιὰ ἀδερφάδες.
Ἄλλαξε μοῖρα ὁ Παρνασσὸς κι' οἱ ἐννιὰ [ἀδερφάδες πᾶνε,
Μὰ πάντα στέκεις, Λιάκουρα, ὦ νέα, [ὦ μία, ὦ Μοῦσα,
κάποιου ρυθμοῦ μελλόμενου καὶ κάποιου [ὡραίου ποὺ θἄρθῃ.

('Από τὶς «Ἑκατὸ Φωνές»)

***

ΟΝΕΙΡΕΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Χριστέ μου, κράτα με μακρυὰ
ἀπ' τὶς κακιὲς τοῦ κόσμου.
Στὴ Φάτνη Βρέφος, ὅσο ζῶ
νὰ σὲ λατρεύω ὁδός μου.

Κι' ὅταν θἀρθῇ ἀπὸ Σὲ σταλτὸς
ὁ Χάρος νὰ μὲ πάρῃ,
κάμε σὰ βρέφος νὰ σταθῶ
μπροστὰ στὴ θεία Σου χάρη.

Χριστέ μου, δός μου στοὺς σεισμοὺς
στὶς τρικυμίες τοῦ κόσμου
πάντα νὰ στέκω ἀτράντχτος,
καὶ νὰ εἶναι ὁ λογισμός μου

τὸ φῶς ἀπὸ τὸ μυστικὸ
ποὺ χύνονταν ἀστέρι,
ὅταν γιὰ σένα στὴ Βηθλεὲμ
τοὺς Μάγους εἶχε φέρει.

Καὶ κάμε λάγια κι' ἔργα μου
σὰν τῶν ἀγρῶν τὰ κρίνα
προφητικά, φεγγόβολα,
κάμε τα σὰν ἐκεῖνα

τῆς νύχτας τῶν ἁπλῶν βοσκῶν
γεννιώσουν καὶ γροικοῦσαν
τοὺς οὐρανοὺς ὁλάνοιχτους
ποὺ Σὲ δοξολογοῦσαν.

('Από τὰ «Περάσματα καὶ Χαιρετισμοί»)

***

Σὰν πατρίδες κρύβω στὴν καρδιὰ
καιροὺς, τόπους, πρόσωπα, σημεῖα,
πάθη ὀνειρογέννητα παιδιά.
Μὰ ἡ Πατρίδα μία.

Σὰν πατρίδες τῶν Τυρταίων ὁρμές,
βιὸς κρυφὸς σὲ ἀπόκοσμα ταμεῖα,
κάποιες ποὺ δὲ λέγονται στιγμές.
Μὰ ἡ Πατρίδα μία.

Σὰν πατρίδες μοῦ μιλᾶν λαοὶ
μέσ' στὴν ἱστορία, κι' ἐσεῖς βιβλία,
κι' οἱ βωμοὶ ποὺ ὑψώνω. — Παντοῦ θεοί.
Μὰ ἡ Πατρίδα μία!

('Από τὰ «Περάσματα καὶ Χαιρετισμοί»

***

Μιὰ γλύκα μελαγχολικὴ κι' ἂς εἶναι, [εἶναι χαρᾶ
στὸ λυγισμένο ἀπὸ τὰ χρόνια τὰ φευγάτα
νὰ βλέπῃ ἕνα χαμόγελο σὲ χείλη δρο- [σερὰ
ποὺ φωτίζει περαστικὸ τὴ στράτα.

Ἄ! τί ὡραῖα τὰ νιάτα!

Ὑγεία, ζωὴ καὶ χρυσὴ μοῖρα καὶ καλὴ [καρδιὰ
στὴν ξανθογάλανη παιδούλα καὶ στὴ [μαυρομάτα,
στ' ἀθλητικὰ παιδιά, στ' ἀόρια, στὰ [γερὰ παιδιά,
ποὺ μεστώνουν περαστικὰ τὴ στράτα.

Ἄ! τί ὡραῖα τὰ νιάτα!

Χαρὰ στὰ ποὺ ἀκατάδεχτα, καθάρια, λα- [τρευτά,
καὶ ἀπὸ λογῆς ταξίματα καὶ ὀνείρατα [χρυσά,
ὁ κόσμος ὅλος εἶν' αὐτά, πιστεύουν καὶ [γι' αὐτὰ
καὶ τ' ἄλλα ὑπάρχουν γύρω τους, τὸ [σπίτι, ἡ ἀγάπη, ἡ στράτα.

Ἄ! τί ὡραῖα τὰ νιάτα!

('Από τὰ «Περάσματα καὶ Χαιρετισμοί»)

***

Καὶ ποιὸ εἶν' αὐτὸ τὸ κοιμητήρι
ποὺ πάντα πρασινίζει καὶ φεγγοβολάει,
καὶ ποὺ κανένα δὲν τὸ καίει λιοπύρι
καὶ ποὺ καμμιὰ νεροσυρμὴ δὲν τὸ χα- [λάει;

Καὶ ποιὸ εἶν' αὐτὸ τὸ κοιμητήρι,
καὶ ποιοὶ εἶν' αὐτοὶ οἱ γονατιστοὶ προ- [σκυνητάδες Αἰῶνες,
Καὶ ποιὸ εἶν' αὐτὸ τὸ κοιμητήρι
ποὺ εἶν' οἱ νεκροί του Ἀπόλλωνες καὶ [οἱ τάφοι Παρθενῶνες;

('Από τὶς «Ἑκατὸ Φωνές»)

ΑΝΤΕΚΙΡΤΑ

Μυθιστόρημα ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ. — Μετάφραση ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΥ ΤΕΛΛΟΥ. — Διασκευὴ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ. — Εἰκόνες Λ. ΜΠΕΝΕΤΤ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Οἱ φίλοι του ἦταν ἕτοιμοι ἢ νὰ τὸν ἀκολουθήσουν, ἂν ἡ φυγή τους δὲν ἐπρόκειτο νὰ δυσκολέψῃ τὴ δική του, ἢ νὰ μείνουν γιὰ νὰ τὸν βοηθήσουν, θυσιαζόμενοι γιὰ νὰ σωθῇ ἐκεῖνος. Ἀλλὰ ὁ Σάντορφ τοὺς εἶπε:

— Θὰ φύγουμε κι' οἱ τρεῖς, ἔστω κι' ἄν, ἅμα βρεθοῦμε ἔξω, ἀναγκασθοῦμε νὰ χωρισθοῦμε.

Ἡ ἡμέρα εἶχε περάσει. Ἦταν βράδυ πιά, ὀκτὼ ἡ ὥρα. Δὲν τοὺς ἔμεναν ἀκόμη παρὰ δώδεκα ὧρες ζωῆς... Ἡ νύχτα προμηνύοταν σκοτεινή. Πυκνὰ σύννεφα, σχεδὸν ἀκίνητα, ἁπλώνουνταν στὸ διάστημα. Ἡ ἀτμόσφαιρα ἦταν βαρειά, πνιγτική, γεμάτη ἠλεκτρισμό, καὶ μιὰ δυνατὴ θύελλα ἀπειλοῦσε νὰ ξεσπάσῃ. Μὲ τέτοιους δρόμους μιὰ ἀπόδραση μποροῦσε καὶ νὰ πετύχῃ. Ἂν δὲν ἦταν κάτω ἕν' ἄγνωστο βάραθρο: στὴ σκοτεινὴ νύχτα δὲν θὰ τοὺς ἔβλεπαν, καὶ στὸ θόρυβο τῆς καταιγίδας δὲν θὰ τοὺς ἄκουγαν...

Ἐξέτασαν πρῶτα-πρῶτα τὸ παράθυρο: μποροῦσε νὰ χρησιμεύσῃ γιὰ πέρασμα; Τὸ ὕψος του ἦταν τριάμισυ περίπου πόδια, καὶ τὸ πλάτος του δυό. Εἶχε, φυσικά, καὶ καγκελλόφραγμα, τὸ πλαίσιό του ὅμως δὲν ἦταν πολὺ βαθιὰ στερεωμένο μέσα στὸν τοῖχο. Ἂν λοιπὸν κατόρθωναν ν' ἀποσπάσουν ἢ νὰ μετατοπίσουν τὸ καγκελλόφραγμα αὐτό, εὔκολο θὰ τοὺς ἦταν νὰ περάσουν μέσ' ἀπὸ τὸ παράθυρο, ποὺ ἔμοιαζε μᾶλλον μὲ πολεμίστρα ἀνοιγμένη στὸ τεῖχος ἑνὸς φρουρίου. Ναί, ἀλλὰ πῶς θὰ κατέβαιναν ἀπὸ τὸν κατακόρυφο τοῖχο; Ἀδύνατο, ἂν γιὰ καλή τους τύχη δὲν ὑπῆρχε—καὶ τὸ εἶδαν—ἕνα σιδερένιο καλώδιο, ἕνα σύρμα ποὺ κρεμόταν ἐκεῖ - ἀπέξω, ἀγωγὸς ἴσως κάποιου ἀλεξικέραυνου.

— Τὸ βλέπετε αὐτό; εἶπε στοὺς φίλους του ὁ Ματθίας Σάντορφ. Εἶναι ὅ,τι χρειάζεται; Ἀλλὰ χρειάζεται καὶ θάρρος γιὰ νὰ τὸ χρησιμοποιήσουμε.

— Θάρρος ἔχουμε, ἀποκρίθηκε ὁ Ζάθμαρ· ἂν μᾶς λείψῃ ὅμως ἡ δύναμη;

— Ἀδιάφορο, εἶπε ὁ Μπάθορυ· θὰ πεθάνουμε λίγες ὧρες πρωτύτερα, αὐτὸ εἶναι ὅλο!

— Καὶ ὅμως πρέπει νὰ ζήσουμε, εἶπε ὁ Ματθίας Σάντορφ. Ἅμα βγοῦμε μιὰ φορὰ ἀπ' αὐτὸ τὸ παράθυρο, δὲν θἄναι καὶ τόσο δύσκολο. Γιατί τὸ καλώδιο θὰ στηρίζεται χωρὶς ἄλλο στὸν τοῖχο μὲ σιδερένιους κρίκους. Οἱ κρῖκοι αὐτοὶ θὰ εἶναι σὰν τόσα στερεὰ σκαλοπάτια γιὰ τὰ πόδια μας. Οὔτε ταλαντεύσεις θὰ φοβόμαστε, ἀφοῦ τὸ καλώδιο εἶναι στερεωμένο, μὰ οὔτε ζλιγγο, ἀφοῦ θἄναι νύχτα καὶ δὲν θὰ βλέπουμε καθόλου τὸ κενό... Τελοσπάντων, ἂν φύγουμε, ἔχουμε πιθανότητα δέκα τοῖς ἑκατὸ νὰ σωθοῦμε· ἐνῷ ἂν μείνουμε, ἑκατὸ τοῖς ἑκατὸ θὰ πεθάνουμε.

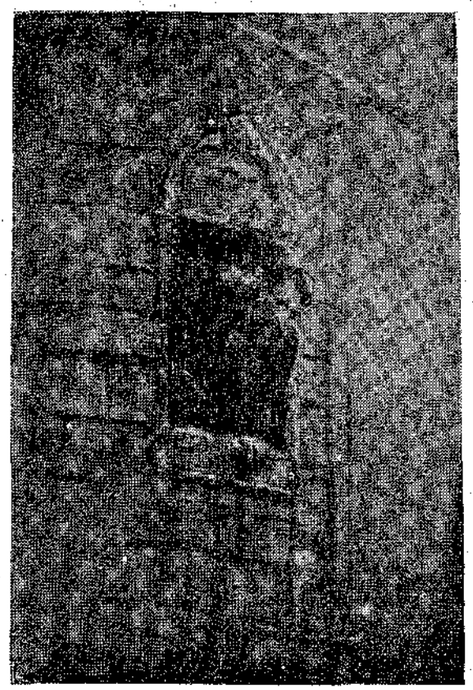

«Πρῶτος ὁ Σάντορφ πέρασε ἀπ' τὸ ἄνοιγμα τοῦ παράθυρου . . .» (Σελ. 73, στ. β').

— Καὶ ποῦ νὰ καταλήγῃ αὐτὸς ὁ ἀγωγός;

— Σὲ κάποιο πηγάδι βέβαια· ἀσφαλῶς ὅμως ἔξω ἀπ' τὸν πύργο, κι' αὐτὸ θέλουμε καὶ μεῖς.

Ὅλ' αὐτὰ ἦταν σωστά. Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ δὲν ἤξεραν οἱ κατάδικοι, ἦταν πῶς ὁ ἀγωγὸς τοῦ ἀλεξικέραυνου, ὕστερ' ἀπὸ τὴν κορυφὴ τοῦ ὀροπέδιου ὅπου ὑψωνόταν ὁ τοῖχος τοῦ πύργου, ἔμενε ἐλεύθερος νὰ ταλαντεύεται στὸ κενό, καὶ πῶς ἡ κατώτερη ἄκρη του βυθιζόταν στὰ ἴδια τὰ νερὰ τοῦ Φόϊμπα, φουσκωμένα ἀπὸ τὶς τελευταῖες βροχές. Ἀλλὰ καὶ νὰ τὸ ἤξεραν, θὰ ἐδίσταζαν τάχα νὰ δραπετεύσουν; Ὄχι! «Μπρὸς βαθὺ καὶ πίσω ρέμμα!» θὰ ἔλεγε ὁ Ματθίας Σάντορφ. Ἂς πεθάνουμε, ἀλλ' ἀφοῦ κάμουμε τοὐλάχιστο ὅ,τι μποροῦμε γιὰ νὰ σωθοῦμε».

Καὶ πρῶτα-πρῶτα ἔπρεπε ν' ἀποσπάσουν τὸ καγκελλόφραγμα. Ὁ Ματθίας Σάντορφ ποὺ τὸ ἔπιασε καὶ τὸ τράβηξε μ' ὅλη του τὴ δύναμη, εἶδε πῶς δὲν ἦταν καὶ τόσο στερεό. Τὰ σιδερένια κάγκελλα κουνιοῦνταν λίγο μέσα στὶς τρύπες τοῦ τοίχου ποὺ ἦταν χωμένα. Ἡ πέτρα, θρυμματισμένη γύρω στὶς ἄκρες τους, μικρὴ ἀντίσταση παρουσίαζε. Ἂν κατόρθωναν νὰ τὰ ἐλευθερώσουν, πλαταίνοντας αὐτὲς τὶς τρύπες τοῦ τοίχου ποὺ τὰ κρατοῦσαν, εὔκολο θἄταν κατόπι νὰ σπρώξουν πρὸς τὰ ἔξω ὅλο τὸ καγκελλόφραγμα καὶ νὰ τὸ ἀφήσουν νὰ πέσῃ στὸ κενό.

Δὲν μποροῦσαν ὅμως νὰ σπάσουν τὴν πέτρα καὶ μὲ τὰ χέρια τους. Χρειάζουνταν ἕνα ἐργαλεῖο, ἕνα σίδερο, ἕνα ἔλασμα, καὶ δὲν εἶχαν τίποτα, οὔτε σουγιά, οὔτε καρφί. Ὁ Σάντορφ σκέφθηκε τότε πῶς δὲν θἄταν δύσκολο νὰ ἀποσπάσουν κανένα ἔλασμα ἀπὸ τὰ σιδερένια τους κρεββάτια ποὺ ἦταν στερεωμένα στὸν τοῖχο τοῦ κελλιοῦ. Ἄρχισαν κι' οἱ τρεῖς τὴν ἐργασία, καὶ σὲ λίγο ὁ Σάντορφ εἶχε στὰ χέρια του ἕνα κομμάτι ἀπὸ τὰ ἐλάσματα ποὺ σχημάτιζαν τὴν κοίτη τοῦ κρεββατιοῦ, μήκους πέντε δακτύλων. Καὶ μ' αὐτὸ ἄρχισε σιγὰ-σιγὰ νὰ ξύνῃ τὴν πέτρα, γύρω στὶς τρύπες ὅπου ἦταν χωμένα τὰ κάγγελλα.

Ἡ ἐργασία αὐτὴ δὲν μποροῦσε νὰ γίνῃ χωρὶς κάποιο θόρυβο. Εὐτυχῶς ἡ θύελλα εἶχε ξεσπάσει κι' ὁ κρότος της δὲν ἄφινε νἀκουσθῇ τίποτ' ἄλλο. Ὁ Σάντορφ σταματοῦσε μόνο ὅταν ἔπαυε κι' ἡ βροντή. Καὶ ξανάρχιζε.

Ὁ Μπάθορυ κι' ὁ Ζάθμαρ στέκουνταν κοντὰ στὴν πόρτα, ἕτοιμοι νὰ τὸν εἰδοποιήσουν μόλις ἄκουγαν τὸν φύλακα νὰ πλησιάζῃ στὸ κελλί. Ἄξαφνα ἕνα «σούτ!» ξέφυγε ἀπὸ τὸ στόμα κάποιου ἀπὸ τοὺς δυό, κι'

κι' ἡ ἐργασία σταμάτησε ἀπότομα.

— Τί συμβαίνει;

— Σιγά! ἀκοῦστε!

Ὁ Ζάθμαρ κι' ὁ Μπάθορυ βρίσκουνταν κοντὰ στὴν ἑστία τῆς ἐλλειψης. Τοὺς ἐπλησίασε κι' ὁ Σάντορφ, κι' ἄκουσαν πάλι κι' οἱ τρεῖς μερικὲς φράσεις ἀπὸ συνομιλία ποὺ γινόταν ἀπ' ἔξω:

«... Αὔριο θὰ εἶσθε ἐλεύθεροι...»

«... Ναί...ἀποφυλάκιση... καί...»

«... Μετὰ τὴν ἐκτέλεση... κατόπι ...θὰ συναντήσω τὸν σύντροφό μου Ζιρόνε, ποὺ θὰ μὲ περιμένῃ στὴ Σικελία...».

«... Δὲν θὰ μείνετε πολὺ ἀκόμα στὸν πύργο...».

Ὁ Σαρκανὸ βέβαια μιλοῦσε μὲ κάποιο φύλακα. Ἀλλὰ ποιὸς ἦταν πάλι αὐτὸς ὁ Ζιρόνε; Κάποιος ποὺ θὰ εἶχε ἴσως ἀνακατευθεῖ στὴν ὑπόθεση, κι' ὁ Ματθίας Σάντορφ συγκράτησε καλὰ τὸ πρωτάκουστο ὄνομά του: Ζιρόνε... Δυστυχῶς δὲν μπόρεσε ν' ἀκούσῃ τίποτ' ἄλλο, ποὺ θὰ τὸν ἐφώτιζε περισσότερο, γιατί ἕνας δυνατὸς κεραυνὸς ἀντήχησε τὴ στιγμὴ ἐκείνη. Τὸ ἠλεκτρικό του ρεῦμα ἀκολουθοῦσε τὸν ἀγωγὸ τοῦ ἀλεξικέραυνου, καὶ φωτεινὲς ἀναλαμπὲς ξέφευγαν ἀπὸ τὸ μετάλλινο ἔλασμα ποὺ ὁ Σάντορφ κρατοῦσε στὰ χέρια του. Ἂν δὲν εἶχε τὴν πρόνοια νὰ τὸ κρατῇ τυλιγμένο μὲ τὸ μεταξωτό του μαντήλι, ἀσφαλῶς θὰ ἔπεφτε κεραυνόπληκτος.

Ξανάρχισε τὴν ἐργασία του. Κατὰ τὶς δεκάμισυ τὴν εἶχε τελειώσει. Οἱ τέσσερις ἵππεῖς εἶχαν διευρυνθεῖ σὲ τρόπο ποὺ οἱ ἄκρες τῶν καγγέλλων μποροῦσαν νὰ βγαίνουν ἐλεύθερα. Δὲν ἔμενε πιὰ παρὰ νἀποσπασθῇ ὁλάκερο τὸ καγγελλόφραγμα ἀπ' τὸ παράθυρο καὶ νὰ σπρωχθῇ πρὸς τὰ ἔξω, γιὰ νὰ πέσῃ στὸ κενό. Καὶ αὐτὸ ἀκριβῶς ἔγινε μόλις ὁ Ζάθμαρ, ποὺ φύλαγε, ἄκουσε τὸ σκοπὸ ν' ἀπομακρύνεται στὸ βάθος τοῦ διαδρόμου.

Ἐπὶ τέλους τὸ παράθυρο ἦταν ἐλεύθερο κι' ἡ ὥρα τῆς φυγῆς εἶχε φθάσει.

— Φίλοι μου, εἶπε ὁ Ματθίας Σάντορφ, εἶμαι ὁ νεώτερος κι' ὁ δυνατώτερος, νομίζω, ἀπὸ τοὺς τρεῖς μας. Ἐγὼ λοιπὸν θὰ προσπαθήσω πρῶτος νὰ κατεβῶ ὡς κάτω μὲ τὴ βοήθεια τοῦ σύρματος. Στὴν περίπτωση ποὺ θὰ μοῦ παρουσιασθῇ κανὲν' ἀπρόβλεπτο ἐμπόδιο, θἄχω ἴσως τὴ δύναμη νὰ ξαναανεβῶ. Δυὸ λεπτὰ ὕστερ' ἀπὸ μένα, ἐσύ, Στέφανε, θὰ βγῇς ἀπ' τὸ παράθυρο, θὰ κατεβῇς καὶ θὰ μὲ συναντήσῃς. Δυὸ λεπτὰ ἀργότερα, θὰ κάμῃ τὸ ἴδιο κι' ὁ Λαδίσλαος. Κι' ὅταν βρεθοῦμε κι' οἱ τρεῖς στὴ βάση τοῦ πύργου, θὰ κάνουμε ὅπως ἰδοῦμε.

Συμφώνησαν, ἀγκαλιάσθηκαν, καὶ σὰ νὰ πῆραν καινούργια δύναμη ἀπ' αὐτὸ τὸ ἀγκάλιασμα, ἑτοιμάσθηκαν γιὰ τὸ τολμηρό, τὸ ἀπεγνωσμένο. Πρῶτος ὁ Σάντορφ, ἐνῶ ὁ Ζάθμαρ φύλαγε στὴν πόρτα τοῦ κελλιοῦ, πέρασε ἀπ' τὸ ἄνοιγμα τοῦ παράθυρου καὶ κοίταξε μιὰ στιγμή, ἀλλὰ χωρίς, στὸ πυκνὸ σκοτάδι, νὰ ἰδῇ τίποτα. Σὲ λίγο βρισκόταν κρεμασμένος στὸ κενό, κι' ἐνῶ μὲ τὰ γόνατά του ἔσφιγγε τὸ σιδερένιο σύρμα, ἄφινε τὸ σῶμα του νὰ γλυστράῃ σιγὰ-σιγά, καὶ τὰ πόδια του ἀναζητοῦσαν τοὺς κρίκους, γιὰ νὰ στηρίζονται γιὰ λίγο κάθε τόσο. Τὴ στιγμὴ ἐκείνη, ἡ θύελλα ξεσποῦσε μὲ πρωτοφανῆ ἀγριότητα. Δὲν ἔβρεχε, ἀλλὰ ὁ ἄνεμος ἦταν φαβερὸς κι' οἱ ἀστραπὲς διαδέχουνταν ἡ μιὰ τὴν ἄλλη...

Ὁ Σάντορφ κατέβαινε μὲ μεγάλη προσοχή, ἐνῶ οἱ ἠλεκτρικὲς ἐκκενώσεις τὸν ἔλουζαν ὁλάκερο. Στοὺς κρίκους, ποὺ συναντοῦσαν τὰ πόδια του κατὰ μῆκος τοῦ τοίχου, σταματοῦσε γιὰ μιὰ στιγμή, κι' ὅταν καμμιὰ ἀστραπὴ ἐφώτιζε τὴν ἄβυσσο ποὺ ἔχασκε ἀπὸ κάτω του, προσπαθοῦσε ν' ἀναμετρήσῃ, ἀλλὰ μάταια, τὸ βάθος της. Ὅταν κατέβηκε ἔτσι καμμιὰ ἑξηνταριὰ πόδια ἀπὸ τὸ παράθυρο, σκόνταψε σ' ἕνα στήριγμα πιὸ στερεό. Ἦταν σὰν ἕνα σκαλοπάτι ἢ πεζούλι στρογγυλευτό, πλατὺ λίγα δάκτυλα, ποὺ ἐξεῖχε ἀπὸ τὰ θεμέλια τοῦ τοίχου. Ὅσο γιὰ τὸν ἀγωγὸ τοῦ ἀλεξικέραυνου, δὲν ἐτελείωνε στὸ σημεῖο ἐκεῖνο· μόνο ἀπὸ κεῖ καὶ κάτω—πρᾶγμα ποὺ ὁ δραπέτης δὲν μποροῦσε νὰ τὸ ξέρῃ—ταταντευόταν ἐλεύθερος ἀπὸ κρίκους, πότε κοντὰ στὸ βραχῶδες τοίχωμα, καὶ πότε πέρα, στὸ κενό.

Ὁ Σάντορφ σταμάτησε γιὰ νὰ πάρῃ τὴν ἀναπνοή του. Πατοῦσε καὶ μὲ τὰ δυό του πόδια στὴν ἄκρη τοῦ σκαλοπατιοῦ, ἐνῶ τὸ χέρι του κρατοῦσε πάντα τὸ μετάλλινο σύρμα. Μεγάλα πουλιά, τρομαγμένα ἀπὸ τὴν ἐκτυφλωτικὴ λάμψη τῶν ἀστραπῶν, πετοῦσαν τριγύρω του μὲ ἄταχτα φτεροκοπήματα· ἀλλ' ἀντὶ νὰ ὑψώνουνται, βυθίζουνται στὸ κενό. Ἀπ' αὐτὸ ὁ Σάντορφ συμπέρανε τώρα, πῶς κάποιο βάραθρο, ἄβυσσος ἴσως, ἀνοιγόταν ἀπὸ κάτω του.

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη, κάποιος θόρυβος ἀκούστηκε ἀπὸ ψηλά. Καὶ στὴ γοργὴ λάμψη μιᾶς ἀστραπῆς, ὁ Σάντορφ εἶδε συγκεχυμένα ἕνα ὄγκο νὰ ἐξέχῃ ἀπ' τὸν τοῖχο. Ἦταν ὁ Στέφανος Μπάθορυ, ποὺ εἶχε βγεῖ κι' αὐτὸς ἀπ' τὸ παράθυρο, εἶχε πιάσει τὸν ἀγωγό, καὶ γλυστροῦσε πρὸς τὰ κάτω, γιὰ νὰ συναντήσῃ τὸν σύντροφό του. Αὐτὸς τὸν περίμενε μὲ τὰ πόδια στηριγμένα στὸ πεζούλι ἐκεῖνο, ὅπου θὰ στεκόταν μὲ τὴ σειρά του κι' ὁ Μπάθορυ, ἐνῶ ὁ πρῶτος θὰ ἐξακολουθοῦσε τὴν κάθοδό του.

Σὲ λίγο βρέθηκαν ὁ ἕνας κοντὰ στὸν ἄλλον, κι' ἅμα ἔπαψε μιὰ βροντὴ ποὺ τοὺς ξεκούφανε, μπόρεσαν νὰ μιλήσουν καὶ νἀκουσθοῦν.

— Κι' ὁ Λαδίσλαος;

— Θὰ εἶν' ἐδῶ σ' ἕνα λεπτό.

— Κανένας φόβος ἐκεῖ-πάνω;

— Κανένας.

— Καλά. Ἐγὼ φεύγω. Ἐσύ, Στέφανε, θὰ περιμένῃς ἐδῶ τὸν Λαδίσλαο.

Ὁ Σάντορφ εἶχε κρεμασθεῖ κιόλα ἀπὸ τὸ σύρμα, μὲ τὴν πρόθεση νὰ γλυστρήσῃ ὡς τὸν ἑπόμενο κρίκο, ὅπου λογάριαζε νὰ ξανασταθῇ περιμένοντας τοὺς συντρόφους του.

Ἄξαφνα ὅμως φωνὲς ἀκούσθηκαν ἀπὸ τὸν πύργο, σὰ νἀβγαίναν ἀπ' τὸ παράθυρο τοῦ κελλιοῦ. Ὁ Ζάθμαρ—κι' ἐγνώρισεν τὴ φωνὴ του—τοὺς ἐφώναξε:

— Σωθῆτε!

Συγχρόνως ἀντήχησε κι' ἕνας πυροβολισμὸς ἀπὸ κάποια πολεμίστρα. Ἡ ἀπόδραση τῶν καταδίκων εἶχε λοιπὸν ἀνακαλυφθεῖ;

Ναί. Ὁ σκοπὸς ἄκουσε κάποιον ὕποπτο θόρυβο, φώναξε συναγερμό, καὶ πέντ' ἕξη στρατιῶτες εἰσόρμησαν ἀμέσως στὸ κελλί.

(Ἀκολουθεῖ)

ΦΡΥΓΑΝΑ

Οἱ βορεινοὶ μιλᾶνε βαριὰ μές ἀπὸ τὰ δόντια—εἶναι τὸ κρύο, τὸ χιόνι. Οἱ μεσημβρινοὶ ἀνοίγουν ἄφοβα τὸ στόμα καὶ μιλᾶνε τραγουδιστὰ—εἶναι τὸ κλίμα τὸ γλυκό. Κι' οἱ Ἀραπάδες πιὰ ἀνοίγουν τὸ στόμα πηγάδι—ἢ ζέστη, ἡ φλόγα τῆς ἀραπιᾶς...

■

Στὸ λόγο καθρεφτίζεται ὁ οὐρανός, τὸ κλίμα τοῦ τόπου. Γι' αὐτὸ δὲν μπορεῖ κι' ἐμεῖς νὰ γράψουμε πράγματα **στρυφνά,** ἐξὸν πιὰ ἂν αὐτὸ γίνεται ξεπίτηδες.

Ἡ γλῶσσα μας καὶ τὰ νοήματα νἆναι καθάρια κι' ἁπλᾶ σὰν τὸ φωτερὸ οὐρανὸ καὶ τὰ τρεχούμενα νερά μας.

■

Κανένα τραγούδι στὸν κόσμο δὲν θυμίζει τὴν ἐποχή του τόσο ἔντονα, ὅσο τὸ δικό μας δημοτικὸ τραγούδι.

Μ. ΠΟΜΟΝΗΣ

ΑΓΙΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΑΙΜΑ

Μυθιστόρημα LOUIS BERTRAND τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας.
Μετάφραση ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Ὁ Ἐπίσκοπος πονοῦσε κατάβαθα βλέποντας τὸν Καικίλιο τόσο ἀδιάφορο γιὰ τὶς ἀγωνίες καὶ γιὰ τὶς ἀνησυχίες τῆς δικές του. Δὲν ἤξερε πῶς νὰ βγάλη τὴν ψυχή του ἀπὸ τὴ θελληματική της νάρκη.

Τοῦ εἶπε μὲ γλύκα :

— Σοῦ διηγήθηκα μὲ λίγα λόγια τὴ ζωή μου στὰ δέκα αὐτὰ χρόνια ποὺ εἴχαμε νὰ ἰδωθοῦμε. Καὶ σύ, ἀγαπημένε μου ἀδελφέ, τί ἔκανες ;

Δοκίμαζε ἔτσι νὰ σπρώξη σὲ μιὰ ἐξομολόγηση αὐτὴ τὴν κλειστὴ ψυχὴ ἢ πουλάχιστο νὰ μαντεύση τὸ μυστικό της.

— Ὦ ἐγώ, εἶπε γελώντας ὁ Καικίλιος, δὲν ἔχω καὶ τόσες φιλοδοξίες. Ὡστόσο κι' ἐγὼ ἐργάστηκα γιὰ τὴν ποίμνη μου, γιὰ τοὺς πελάτες μου, γιὰ τοὺς ἀδελφούς μας τῆς Κίρτας, γιὰ ὅλους ὅσους τρῶνε τὸ ψωμί μου καὶ ζοῦνε στὸ σπίτι μου.

Γιὰ μιὰ στιγμὴ φάνηκε σὰν νὰ δίστασε καὶ ὕστερα εἶπε κάπως κομπιαστά.

— Ἀλήθεια, δὲν βρῆκα ἀκόμη τὴν εὐκαιρία νὰ σοῦ μιλήσω γι' αὐτήν, ἀλλὰ ξέρεις, ἔχω μιὰ κόρη.

— Ἐσύ! ἀπόρησε ὁ Κυπριανός.

— Μιὰ κόρη θετή, ἐπεξήγησε ὁ Καικίλιος. Ὁ πατέρας της Κορνήλιος Πομπηϊανὸς δὲν θὰ σοῦ εἶναι ἄγνωστος. Ἡ μητέρα της Λαιλία Ἰουλιανὴ ἦταν μιὰ γυναίκα μὲ σπάνια ὀφορφιὰ καὶ πιὸ σπάνια ἀκόμη ψυχικὰ καὶ πνευματικὰ χαρίσματα. Ἔμεινε ὀρφανὴ πάρα πολὺ μικρὴ καὶ ἐπειδὴ οἱ γονεῖς της μὲ εἶχαν ὁρίσει κηδεμόνα της τὴν πῆρα στὸ σπίτι μου καὶ τὴν ἀνάστησα κι' ἀργότερα τὴν υἱοθέτησα. Θὰ τὴν ἰδῆς σὲ λίγο. Εἶναι ἕνα πλάσμα αἰθέριο κάτι γεμᾶτο φωτιὰ καὶ μαζί μ' ὅλα αὐτὰ ἔχει ἀληθινὸ πάθος γιὰ τὰ γράμματα. Ξέρει ἀπ' ἔξω ὅλη τὴν ἱστορία μας καὶ ὅλους μας τοὺς θρύλους, καὶ τρέφει ἀληθινὴ λατρεία γιὰ τὴ Σοφονίσβη. Ἀφρικανὴ μὲ τὰ ὅλα της. Τολμηρὴ καὶ ἀτίθαση, ἐπιτήδεια στὴν παλαῖστρα ὅσο καὶ στὴν ἱππασία. Τὸ ὄνομά της εἶναι Λαίλια, ὅπως καὶ τῆς μητέρας της, ἀλλὰ τὴ φωνάζουμε Βιρζίλ, γιατὶ εἶναι ἀτρόμητη σὰν νεαρὸς ἀφρικανὸς καβαλλάρης.

— Εἶναι χριστιανή ; ρώτησε ὁ Ἐπίσκοπος ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ συνέλθη ἀκόμη ἀπὸ τὴν ἔκπληξη.

— Δηλαδὴ ἡ μητέρα της τὴν εἶχε γράψει στὶς κατηχούμενες. Ἐγὼ τὴν παίρνω μαζί μου στὶς συγκεντρώσεις μας, ἀλλὰ τὴ βλέπω μᾶλλον ψυχρή. Ἐπειδὴ λοιπὸν δὲν θέλω νὰ βιάσω κανένα νὰ κάμη ὅ,τι δὲν ἀγαπᾷ, ἀφήνω νὰ ὡριμάση μόνη τὴν καρδιά της γιὰ τὴν ἀλήθεια.

«Ὁ Ἐπίσκοπος προσευχήθηκε γιὰ τὴν ἐκκλησία τῆς Κίρτας ...»

Μιὰ βαρειὰ σιωπὴ ἀκολούθησε αὐτὰ τὰ λόγια. Ὁ Κυπριανὸς δὲν τολμοῦσε νὰ κοιτάξη τὸ φίλο του στὸ πρόσωπο.

—Ἄκουσε, τοῦ εἶπε ἔξαφνα. Δὲν σοῦ μιλῶ τώρα σὰν ἐπίσκοπος, σοῦ μιλῶ σὰν φίλος. Ἐγὼ σ' ὁδήγησα στὸ λόγο τοῦ Θεοῦ κι' εἶμαι γι' αὐτὸ πνευματικός σου πατέρας. Γι' αὐτὸ ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ σὲ ρωτήσω καὶ σὲ ἱκετεύω νὰ μοῦ ἀπαντήσης μὲ κάθε εἰλικρίνεια. Δὲν πιστεύης πιά, δὲν εἶναι ἔτσι ;

—Ὄχι δά! πιστεύω! ἀποκρίθηκε σταθερὰ ὁ Καικίλιος.

Κι' ἀφοῦ σώπασε μιὰ στιγμή, σὰν κι' ἔψαχνε τὰ λόγια του, πρόσθεσε μ' ἐλαφριὰ συγκίνηση :

— Πῶς νὰ μὴν πιστέψω ; Δὲν περιμένω πιὰ τίποτε οὔτε ἀπὸ τὸν κόσμο οὔτε ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους. Ποῦ νὰ στηριχθῶ, ποῦ νὰ στρέψω τὰ μάτια μου ἂν ὄχι ἐκεῖ ποὺ βλέπω νὰ λάμπη ἡ ἐλπίδα κι' ἡ ἀλήθεια ;

— Βλέπω τὴν ἀπογοήτευσή σου, ἔκανε αὐστηρὰ ὁ Ἐπίσκοπος, ἀλλὰ γυρεύω τὴν πίστη σου. Ποῦ εἶναι ὁ Χριστὸς στὰ λόγια σου, ὅπως καὶ στὶς πράξεις σου ; Σὲ ξαναρωτῶ καὶ πάλι: πιστεύεις σ' Αὐτόν ;

— Πιστεύω ! ξαναεῖπε ὁ Καικίλιος.

— Καὶ νὰ πεθάνης ἀκόμη γι' Αὐτόν ;

— Καὶ νὰ πεθάνω !

Τὸν εἶχε κυριεύσει μιὰ ξαφνικὴ ἔξαψη, ὡσὰν νὰ τὸν εἶχε θίξει ὁ Ἐπίσκοπος στὸ πιὸ καίριο σημεῖο. Αὐτὸ ὅμως δὲν κράτησε παρὰ μιὰ στιγμή, γιατὶ ἀμέσως συγκρατήθηκε.

— Ὁ θάνατος δὲν μὲ φοβίζει, εἶπε, καὶ μάλιστα ὅταν ἀξίζει τὸν κόπο νὰ πεθάνη κανείς. Ἀλλὰ γιατὶ νὰ ἐπιζητοῦμε ὅλη ὥρα τὸ θάνατο καὶ τὸ μαρτύριο ; Ἐγὼ ἔχω τὴν πεποίθηση πὼς μεγαλύτερη ἐκδούλευση προσφέρουμε στὴν πίστή μας μένοντας στὴ ζωή, γιὰ νὰ καταπολεμήσουμε τὰ σκότη καὶ τὴ βαρβαρότητα ποὺ ξαπλώνονται ὅλο καὶ περισσότερο. Μόνο στὴ μεγάλη ἀνάγκη πρέπει νὰ θυσιαζόμαστε.

— Σ' αὐτὸ εἶμαι σύμφωνος μαζί σου, τὸν ἔκοψε ὁ Κυπριανός. Αὐτὰ ποὺ λές τὰ ἔχω κι' ἐγὼ πεῖ καὶ γράψει πολλὲς φορές, μ' ὅλο ποὺ σκανδάλισα φοβερὰ μερικοὺς φανατικούς.

— Τότε λοιπὸν γιατὶ ν' ἀλλάξουμε τακτική; Ἐγώ, προσφέροντας τὶς ἴδιες ἐκδουλεύσεις σὲ χριστιανοὺς καὶ σ' ἐθνικούς, ἀφώπλισα πολλοὺς ἐχθρούς μας καὶ τράβηξα πολλοὺς ἀντιπάλους πρὸς τὸ μέρος μας. Μὲ τὴ βοήθεια τοῦ ἐδῶ Ἐπισκόπου, τοῦ Κρήσκεντος, ἐξασφάλισα τὴν εἰρήνη στὴν Κίρτα. Ὅλοι ἐδῶ ξέρουν πὼς εἶμαι χριστιανός, γιατὶ δὲν τὸ κρύβω. Ἀλλὰ κανείς, ἀπ' ὅ,τι ξέρω τουλάχιστον, δὲν μὲ κατηγορεῖ γι' αὐτό. Καὶ θέλεις καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμη ; Μὲ παρακάλεσαν νὰ δεχθῶ νὰ γίνω ἰσόβιος ἱεροφάντης, ὅπως ἦταν ὁ πατέρας μου, καὶ τὸ δέχτηκα. Λοιπόν, δὲν μοῦ ζητοῦν

κὰν νὰ παρευρίσκουμαι στὶς τελετές. Τὰ καταφέρνω πάντοτε, ὥστε τὴν ἡμέρα ἐκείνη νὰ λείπω ἀπὸ τὴν Κίρτα. Στέλνω στοὺς δεκυρίωνες ἕνα δῶρο γιὰ τοὺς φτωχοὺς καὶ ὅλοι μένουν εὐχαριστημένοι.

— Καὶ νομίζεις ὅτι αὐτὸ θὰ κρατήση ἔτσι πάντα ; ρώτησε ὁ Κυπριανός.

Πρὶν προφτάση ὁ Καικίλιος νὰ τοῦ ἀπαντήση, ἕνας ζωηρὸς καλπασμὸς ἀκούστηκε ἀπὸ τὸ δρόμο, κάτω ἀπὸ τὴν ταράτσα. Οἱ δοῦλοι ἔτρεχαν ν' ἀνοίξουν τὴ μεγάλη αὐλόπορτα. Ὁ Καικίλιος, ποὺ εἶχε γείρει τὸ κεφάλι του γιὰ ν' ἀκούση, πετάχτηκε ὀλόρθος.

—Ἐκείνη εἶναι ! εἶπε. Ἔρχεται ἀπὸ τὸ Μυγία δίχως νὰ τὴν περιμένω. Τί συμβαίνει ἄραγε ;

Στὴν ἄλλη ἄκρη τῆς στοᾶς ὁ Κυπριανὸς εἶδε νὰ ξεπροβάλλη ἕνας καβαλάρης ἐπάνω σ' ἕνα μαῦρο ἄλογο.

— Βιρζίλ, Βιρζίλ ! φώναξε ὁ Καικίλιος.

Πραγματικὰ ἦταν αὐτή, ντυμένη ἀντρίκια, ὅπως συνείθιζε πάντοτε ὅταν πήγαινε μὲ τ' ἄλογο. Φοροῦσε ψηλὲς κνημίδες ἀπὸ κόκκινο πετσί, ποὺ τῆς ἔφταναν ὡς τὰ γόνατα, κι' ἐπάνω ἀπὸ τὸν κοντὸ χιτῶνα της μιὰ ἐλαφρυὰ χλαμύδα. Ἕνα στρογγυλὸ σκιάδιο στολισμένο μ' ἕνα κόκκινο φτερό, σκέπαζε τὸ παιδικό της κεφαλάκι. Πήδησε ἐλαφρὰ ἀπὸ τὸ ἄλογο, ποὺ τὸ κρατοῦσε ἕνας μαῦρος σταυλίτης, κι' ἔπεσε στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ θετοῦ της πατέρα. Ὁ Ἐπίσκοπος γύρισε τὸ κεφάλι του· τώρα καταλάβαινε γιατὶ δὲν ἤθελε ὁ φίλος του νὰ πεθάνη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Ἡ ἐμποροπανήγυρις τῆς Κίρτας

Τὸ ἄλλο πρωΐ, ὁλόκληρη ἡ Κίρτα ἦταν στὸ πόδι. Ἐκείνη τὴν ἡμέρα θὰ ἄνοιγε ἡ ἀνοιξιάτικη ἐμποροπανήγυρις. Ἀπὸ ὁλόκληρη τὴν ἐπαρχία, ἀλλὰ ἀκόμη κι' ἀπὸ τὴν ὀρεινὴ περιοχή, ἀπὸ τὸν Ἄτλαντα εἶχαν κατέβη οἱ χωρικοὶ κι' οἱ μικροκτηματίες κι' εἶχαν γεμίσει τὴν Κίρτα. Ἔρχονταν νὰ κάνουν τὰ ψώνια τους γιὰ τὴν ἐποχὴ τῆς συγκομιδῆς. Ὁ Κυπριανὸς καὶ ὁ συνάδελφός του τῆς Κίρτας ὁ ἐπίσκοπος Κρήσκης μὲ μεγάλη ἐξυπνάδα εἶχαν διαλέξει τὴν ἐποχὴ αὐτὴ γιὰ νὰ συγκαλέσουν σὲ σύνοδο τοὺς ἐπισκόπους τῆς Νουμιδίας. Μέσα στὸ πλῆθος τοῦ κόσμου οἱ χριστιανοὶ κληρικοὶ θὰ περνοῦσαν ἐντελῶς ἀπαρατήρητοι.

Ὁ κόσμος σπρώχνονταν πρὸς τὴν πύλη τῆς Λαμβίσης καὶ ξεχυνόταν στὸ γυμνὸ ὁροπέδιο ποὺ βρίσκεται πρὸς τὸ μέρος τῆς χαράδρας. Ἐκεῖ ἦταν οἱ μόνιμες ἐγκαταστάσεις, σὲ σχῆμα ἡμικυκλίου πίσω ἀπὸ μιὰ στοὰ μὲ κολόνες. Στὸ κέντρον βρισκόταν μιὰ στέρνα περιστοιχισμένη ἀπὸ ποτίστρες γιὰ τὰ ζῶα. Μπρὸς ἀπὸ τὴν κεντρικὴ εἴσοδο τοῦ ἡμικυκλίου βρισκόταν στημένο τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἰούλιου Φήλικος, τοῦ ἱδρυτῆ ὅλης αὐτῆς τῆς ἀγορᾶς. Στὸ βάθρο ἀπὸ τὸ ἄγαλμα, μὲ ὡραῖα κόκκινα γράμματα ἦταν γραμμένο τὸ κείμενο ἀπὸ τὸ αὐτοκρατορικὸ διάταγμα ποὺ ἐπέτρεπε στοὺς κατοίκους τῆς περιοχῆς καὶ σὲ κάθε ξένο νὰ συγκετρώνονται δυὸ φορὲς τὸ μῆνα, τὴ δεύτερη ἡμέρα μετὰ τὶς Νόνιας καὶ τὴ δεκάτη τρίτη πρὶν ἀπ' τὶς Καλένδες, ἀλλὰ μόνο γιὰ ν' ἀγοράσουν ἢ γιὰ νὰ πουλήσουν, ἀποφεύγοντας κάθε παράνομη πράξη καὶ κάθε βιαιοπραγία.

Οἱ ἐπίσκοποι ποὺ διάβαζαν τὴν ἐπιγραφὴ αὐτὴ ἔνοιωθαν πὼς ἡ δική τους συγκέντρωση ἦταν παράνομη καὶ γι' αὐτὸ ἔπαιρναν ὅσες περισσότερες προφυλάξεις μποροῦσαν. Ἐξεπίτηδες εἶχαν ὁρίσει γιὰ τὴν πρώτη τους συνάντηση τὴν πολυθόρυβη αὐτὴ ἀγορά, ὅπου τὰ διάφορα ἐμπορεύματα, τὰ παζάρια καὶ οἱ φιλονεικίες ἀπασχολοῦσαν τὴν προσοχὴ ὅλου τοῦ κόσμου.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΦΤΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΚΑΘΕΝΑ ΜΕ ΤΟ ΕΛΑΤΤΩΜΑ ΤΟΥ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

Β'.

Γιάγκος ὁ Φιλάργυρος

1.—Ὁ Γιάγκος εἶχ' ἕνα μεγάλο ἐλάττωμα, σπάνιο μάλιστα γιὰ παιδὶ τῆς ἡλικίας του : ἦταν φιλάργυρος, ἀγαποῦσε δηλαδὴ τὸ χρῆμα. Ἤθελε νἄχη πολλά, ὅσο μποροῦσε περισσότερα λεφτά, κι' ὄχι γιὰ νὰ τὰ ξοδεύη, νἀγοράζη χρήσιμα πράγματα, ἢ ὅστω παιχνίδια καὶ γλυκά, παρὰ νὰ τὰ φυλάη, νὰ τὰ καταχωνιάζη, γιὰ νἄχη κάθε τόσο τὴν εὐχαρίστηση νὰ τὰ βλέπη, νὰ τὰ χαϊδεύη καὶ νὰ τὰ μετράη.

Οἱ γονεῖς του ἦταν ἀρκετὰ εὔποροι καὶ τοῦ ἔδιναν συχνά, πότε γιὰ βιβλία, πότε γιὰ τετράδια, καὶ καθεμέρα, πρὶν φύγη γιὰ τὸ σχολεῖο, γιὰ κουλούρια. Ὁ Γιάγκος κουλούρια δὲν ἀγόραζε ποτέ· προτιμοῦσε νὰ πεινάη στὸ διάλειμμα καὶ νὰ βλέπη τοὺς συμμαθητές του νὰ τρῶνε, χωρὶς νὰ χορταίνη βέβαια κι' αὐτός. Βιβλία δὲν ἔπαιρνε παρὰ παλιά, μεταχειρισμένα, φτηνά, καὶ τετράδια τὰ μισὰ τοὐλάχιστο ἀπ' ὅσα χρειαζόταν. Τὸ ἴδιο ἔκανε ὅταν τοῦ ἔδιναν λεφτὰ ὁ θεῖος του, ἡ θειά του, ὁ νουνός του. Καὶ κατάφερνε νὰ τὰ οἰκονομῆ σχεδὸν ὅλα καὶ νὰ τὰ φυλάη στὴ σακκούλα του. Αὐτὴ ἡ σακκούλα ἦταν ἡ φροντίδα του, ἡ ἀγάπη του, ἡ λατρεία του. Τί κακό! ἡ φιλαργυρία τοῦ εἶχε γίνει πάθος.

Ἄξαφνα, ὅταν ἐπλησίαζε ἡ Πρωτοχρονιά, κι' ὁ πατέρας του ἢ ἄλλος συγγενής του τὸν ρωτοῦσε : «Γιάγκο, τί δῶρο θέλεις νὰ σοῦ κάμω φέτος ; — Λεφτά!» ἀπαντοῦσε ὁ Γιάγκος· «λεφτά, ν' ἀγοράσω ὅ,τι θέλω!» (Σεῖς τώρα καταλαβαίνετε γιατί, ἀπὸ κάθε ἄλλο δῶρο, προτιμοῦσε μετρητά). Καμμιὰ φορά, ἂν κι' ἐκεῖνο τὸν καιρὸ κυκλοφοροῦσαν ἄφθονα τὰ χρυσὰ κι' ἀσημένια νομίσματα, ὁ πατέρας του τοῦ ἔδινε ἕνα χάρτινο πεντόδραχμο ἢ δεκάρικο. «Δὲν τὸ θέλω», τοῦ ἔλεγε ὁ Γιάγκος· «εἶναι βρώμικο· δόστε μου, παρακαλῶ, ἕνα ἀσημένιο ἢ, καλύτερα, ἕνα χρυσό».—«Μ' ἀφοῦ θὰ τὸ ξοδέψης, θὰ τὸ δώσης, τί σὲ νοιάζει ἂν εἶναι χάρτινο ἢ χρυσό;» Μὰ ὁ Γιάγκος ἐπέμενε κι' ὁ πατέρας του, γιὰ νὰ τὸν ξεφορτώνεται, τοῦ ἔδινε ἕνα νόμισμα χρυσὸ ἢ ἀσημένιο. Καὶ ξέρετε γιατί ἐπέμενε ὁ Γιάγκος ; Γιατί τοῦ ἄρεσε καλύτερα νἄχη στὴ σακκούλα του, παρὰ χαρτὶ ἔστω κι' ὁλοκάθαρο, σιδερωμένο, χρυσάφι ἢ ἀσήμι, γιὰ νὰ βλέπη τὴν ὡραία του λάμψη καὶ νἀκούη τὸ γλυκό του ἦχο—ντράγγ, ντράγγ—ἦταν μετροῦσε τὸ θησαυρό του.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ

KARL EWALD

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΔΑΣΟΣ

Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

—Αὐτὴ ἡ ἰδέα εἶναι παλαβή, σᾶς τὸ λέω! Μοῦ ἔρχεται νὰ γελάσω μαζί σας, καὶ κάθε πλάσμα ποὺ σκέπτεται λογικὰ πρέπει κι' ἐκεῖνο νὰ γελάσῃ, εἶπε τὸ ψαρόνι.

—Ἔτσι νομίζεις; ἔκανε τὸ ἔλατο. Ἐγὼ δὲν καταλαβαίνω γιὰ ποιὸ λόγο πρέπει νὰ γελάσῃς ἐσὺ καὶ οἱ ἄλλοι ποὺ σκέπτονται λογικά. Κάθε φορὰ ποὺ ἔρχεσαι δὲν τὸ βλέπεις, πόσο ἁπλώνεται καὶ μεγαλώνει τὸ δάσος μας; Ἢ μήπως εἶσαι στραβό, ψαρόνι μου;

— Γι' αὐτὸ τὸ λιγουλάκι μοῦ μιλᾶς; Ἄμ' ἂν εἶναι νὰ πηγαίνῃς ἔτσι, θὰ χρειαστῆς πολλὲς ἑκατοντάδες χρόνια γιὰ νὰ φτάσῃς ὡς τὸ βοριά. Ἐγὼ μιὰ φορὰ δὲν θὰ ζῶ ὡς τότε γιὰ νὰ τὸ ἰδῶ μὲ τὰ μάτια μου.

— Δυὸ φορὲς τὸ χρόνο περνᾶς ἀπὸ δῶ καὶ μὲ τὰ μάτια σου βλέπεις πῶς προχωροῦμε. Τί περισσότερο γυρεύεις; Κι' ὅσο γιὰ τὸν καιρό, γιὰ μένα ἑκατὸ χρόνια δὲν παίζουν τόσο σπουδαῖο ρόλο ὅπως γιὰ σένα. Ἐγὼ ἔχω ὅλον τὸν καιρὸ δικό μου. Στέκομαι ἐδῶ ποῦ εἶμαι καὶ βουίζω καὶ τραγουδάω καὶ εἶμαι πάντα πράσινο καὶ πάντα σοβαρό. Κι' ὅταν δὲν θὰ μπορῶ ἐγὼ πιὰ νὰ βουίζω, τότε θὰ τὸ κάνουν τὰ παιδιά μου καὶ τὰ παιδιὰ τῶν παιδιῶν μου, ὥσπου ὁλόκληρος ὁ κόσμος νὰ γεμίσῃ ἔλατα. Σὲ κάθε βουνοκορφὴ θὰ στέκονται οἱ πράσινες κορφοῦλες τους καὶ θὰ βουΐζουν. Λέγε ἐσὺ ὅ,τι θέλεις... ἔτσι θὰ γίνῃ!

* * *

Ἦταν μιὰ ὡραία καλοκαιρινὴ ἡμέρα καὶ ὁ ἥλιος ἔκαιγε πάνω ἀπὸ τὸ ἐλατόδασο.

Οὔτε πνοὴ ἀνέμου δὲν φυσοῦσε. Οἱ στιλπνὲς βελόνες τῶν δέντρων ἄστραφταν στὸν ἥλιο. Ὁ σπίνος καθόταν δίπλα στὴ φωλιά του, ὅπου ἡ γυναίκα του κλωσσοῦσε τέσσερα χαριτωμένα αὐγουλάκια. Ἀκόμη καὶ ἡ καλιακοῦδα κάπου εἶχε κρυφτεῖ· μόνο τὰ μυρμήγκια ἔτρεχαν χωρὶς ἀνάπαυση ἀνάμεσα στὶς ξερὲς βελόνες.

Ἐπάνω στὴν κορυφὴ τοῦ βουνοῦ στεκόταν τὸ ἔλατο ποὺ συνείθιζε κάθε χρόνο νὰ κουδεντιάζῃ μὲ τὸ ψαρόνι. Καὶ φέτος εἶχε ξαναπεράσει τὸ ψαρόνι κι' ὅπως πάντοτε εἶχαν οἱ δυό τους τσακωθῆ. Ἐκεῖνο ἔμως τώρα εἶχε τραβήξει ψηλὰ κατὰ τὸ βοριὰ καὶ εἶχε χτίσει τὴ φωλιά του στὰ χλωροπράσινα δάση, ἐνῷ τὸ ἔλατο εἶχε πετάξει καινούργιες πράσινες κορφοῦλες καὶ τώρα ἀπὸ τὴ ζέστη ἴδρωνε ρετσίνι σ' ὅλο του τὸ κορμί.

Ἀξαφνα τὸ ἔλατο παρατήρησε ἕνα παράξενο μικρὸ σκαθάρι ποὺ τριγύριζε ἐπάνω στὸν κορμό του. Ἦταν ὁλοστρόγγυλο καὶ δὲν ἔβλεπες σχεδὸν καμμιὰ διαφορὰ εἴτε ἀπὸ μπρὸς τὸ κοίταζες, εἴτε ἀπὸ πίσω. Χτύπαγε ἀδιάκοπα τὴ φλούδα τοῦ δέντρου μὲ τὴ μουσούδα του καὶ στὸ τέλος ἄρχισε μὲ τὰ σωστά του ν' ἀνοίγῃ μιὰ τρύπα.

—Ἐ ψίτ, φιλαράκο! φώναξε τὸ ἔλατο. Γιὰ νἄχουμε καλὸ ρώτημα, τί λογῆς πετούμενο εἶσαι ἐσύ;

—Ἄχ ὁ κακομοίρης! ἀποκρίθηκε τὸ ζουζούνι. Δὲν εἶμαι πετούμενο. Εἶμαι ἕνα τιποτένιο μικρὸ σκαθάρι.

— Καὶ τὰ σκαθάρια ζῶα εἶναι, ἀπάντησε τὸ ἔλατο. Κι' ὅσο μικρὸ κι' ἂν εἶσαι, θἄχῃς βέβαια τὸν προορισμό σου. Γιὰ πές μου, πῶς σὲ λένε;

— Μὲ λένε τυπογράφο, μὲ τὴν ἄδειά σας! ἀπάντησε τὸ σκαθάρι, κι' ἔδειχνε τόσο σταχτερὸ καὶ τόσο σεμνό, ποὺ δὲν μποροῦσες παρὰ νὰ τὸ συμπαθήσῃς.

—Ἄστεῖο ὄνομα! Κα! δὲ μοῦ κάνεις τὴ χάρη νὰ μοῦ πῇς, σὲ παρακαλῶ, τί γυρεύεις στὴ φλούδα μου;

—Ἄχ, παντοδύναμο ἔλατό μου! Νά, ποὺ ντρέπομαι νὰ τὸ ξεστομίσω! Γιὰ νὰ πῶ τὴν ἀλήθεια, λογαριάζω ν' ἀνοίξω μιὰ καμαρούλα γιὰ νὰ βολευτῶ μὲ τὸν ἄντρα μου καὶ μὲ τὰ παιδιά μου.

—Ἄ, ὥστε ἔχεις ἄντρα καὶ παιδιά;

— Δηλαδὴ ὄχι ἀκόμη, ἀλλὰ σὲ λίγο θ' ἀποκτήσω, ἀπάντησε ὁ τυπογράφος, καὶ τότε θἄθελα νὰ εἶχα ἕνα κεραμίδι ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι μου, γιὰ τὶς ἡμέρες ποὺ βρέχει καὶ εἶναι κακὸς καιρὸς κι' ἀκόμη γιὰ τὰ κακόμοιρα τὰ μικρούλια, τὰ γυμνὰ παιδιά μου.

—Καλά, ὅλ' αὐτὰ τὰ καταλαβαίνω, εἶπε τὸ ἔλατο. Μὰ δὲν μποροῦσες νὰ διαλέξῃς κανένα ἄλλο δέντρο; Γιατὶ καλὰ καὶ σώνει ἔπρεπε νἀρθῇς σὲ μένα;

—Ἄμ' καὶ ποὺ ἄλλοῦ νὰ πάω ἄρχοντά μου; Ὑπάρχει σ' ὁλόκληρο τὸν κόσμο ἄλλο δέντρο ἀπὸ τὸ ἔλατο; Ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄλλο πιὸ ἔμορφο καὶ πιὸ δυνατό, αὐτὸ τὸ ξέρω. Ἀλλὰ ρωτιέμαι, μήπως δὲν ὑπάρχει κανένα ἄλλο δέντρο στὸν κόσμο; Ἐπέταξα ἀπάνω στὸ βουνό, μὰ ὅπου κι' ἂν γύρισα νὰ κοιτάξω, κατὰ τὸ βοριά, κατὰ τὸ νοτιά, κατὰ τὴ δύση καὶ κατὰ τὴν ἀνατολή, δὲν εἶδα παρὰ ἔλατα. Ἔχω τὴν ἰδέα πὼς ὁλόκληρος ὁ κόσμος εἶναι σκεπασμένος μ' ἔλατα!

— Νὰ τὴν ἔχεις αὐτὴ τὴν ἰδέα καὶ κάνεις πολὺ καλά, ἀπάντησε τὸ ἔλατο εὐχαριστημένο. Καὶ ἄνοιξε τὴν καμαρούλα σου στὸν κορμό μου μὲ τὴν ἡσυχία σου.

— Εὐχαριστῶ πολύ! ἀπάντησε τὸ θηλυκὸ τοῦ τυπογράφου. Ὕστερα ἄνοιξε μιὰ τρύπα μέσα στὸν κορμὸ τοῦ ἔλατου καὶ ἔσκαψε μιὰ ὡραία καμαρούλα, ὅπου ἐγκαταστάθηκε μαζὶ μὲ τὸν ἄντρα του. Κι' ὅταν ἤρθε ἡ ὥρα νὰ γεννήσῃ τ' αὐγά του, ἀπὸ τὴν καμαρούλα του ἄνοιξε ἕνα μακρὺ διάδρομο μέσα στὸν κορμὸ τοῦ ἔλατου καὶ γέννησε τ' αὐγά του στὴ μιὰ καὶ στὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ διαδρόμου.

Ἕνα βράδυ, ποὺ ὅλα εἶχαν ἡσυχάσει μέσ' τὸ δάσος, διηγήθηκε τὸ ἔλατο στὸ γειτονά του γιὰ τὸν καινούργιο μόυσαφίρη του.

— Κι' ἐμένα μοῦ ἦρθε ἕνα τέτοιο ζουζούνι, ἀπάντησε τὸ ἄλλο ἔλατο. Τυπογράφος, ναί αὐτὸ εἶπε πὼς εἶναι τ' ὄνομά του. Κι' ὅταν ἑτοίμασε τὴν καμαρούλα του, ἦρθε κι' ὁ ἄντρας του, καὶ τώρα ἔσκαψε τὸ θηλυκὸ ἕνα μακρὺ διάδρομο μέσα στὴ φλούδα μου καὶ γέννησε τ' αὐγά του στὴ μιὰν ἄκρη καὶ στὴν ἄλλη.

— Ἔτσι ἔγινε καὶ σὲ μένα... καὶ σὲ μένα, καὶ σὲ μένα!

Μὲ μιὰ φωνὴ ὅλα τὰ ἔλατα ἕνα γύρο ἐδήλωσαν πὼς εἶχαν τὴν ἴδια ἐπίσκεψη. Καὶ τὸ νέο μαθεύτηκε πέρα πέρα. στὸ δάσος, κι' ἀπὸ τὴν πιὸ ἀπόμερη βουνοκορφὴ ἦρθε ἡ ἴδια ἀπάντηση.

(Ἀκολουθεῖ) Μετάφραση Γ. Τ.

Ο ΗΛΙΟΣ

Τ' ἄσπρου χιονιὰ τὸ μαυρισμένο σύν-
[νεφο
Ἐπάνω μας ταξίδευε κ' ἐστάθη
Μὰ πάλι ἥλιος λαμπρὸς βγῆκε καὶ τῶ-
[διωξε
Ἥλιος, ποὺ ὡς τῆς καρδιᾶς γλιστρῶ-
[τὰ βάθη!

Ἡ μέρα καταγάλανη κι' ὁλόξανθη
Στοὺς δρόμους χύνεται, στὰ παραθύρια
Κῆποι, μάνδρες, αὐλὲς πανηγυρίζουνε,
Χαρᾶς ἀχτινοβόλημα, ἐμβατήρια!

Στὸ ἐξοχικὸ καφενεδάκι ὡς φτάσαμε
Ἔτρεξε ὁ σκύλος νὰ μᾶς προϋπαντήσῃ
Κότες ξεκίνησαν ἀπ' τὸ κοτέτσι τους.
Πάπιες ἀποχωρίστηκαν τὴ βρύση.

Κ' ἕνας ὡραῖος, λαμπροντυμένος κό-
[κορας
Σὰν κάτσαμε πλάϊ στὰ κλαδιὰ ἑνὸς
[φίκου,
Ἤρθε μπροστά μας, στάθηκε καὶ φώ-
[ναξε
Τὸ πιὸ θριαμβευτικό του «κουκουρί-
[κου!»

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΠΑΝΤΕΡΜΑΛΗΣ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΣΤΟΝ ΠΑΛΑΜΑ

Οἱ μυγδαλιές, σὰν ἔσβυσες,
ἐγείραν τ' ἀνθοκλώνια . . .
Μὰ νικημένος, μαχητή,
στὰ μαρμαρένια ἁλώνια,
—φάρος μιᾶς πίστης—πάντα ζῆς
στὰ ἐφηβικὰ τὰ στήθια
ζωὴ σκορπίζοντας, χαρά,
δύναμη, φῶς κι' ἀλήθεια.

Ἄλκης Μύρας [Α]

Η ΚΗΔΕΙΑ ΤΟΥ

Ἕνα δαφνόφυλλο στὸν τάφο Σου ἀπάνω
στὸ χῶμα τὸ σταχτὶ εἶν' πεταμένο,
κ' ἀνατριχιάζει τό κορμὶ σταυρὸ σὰν
[κάνω
μπροστὰ τὸ λείψανό Σου τ' ἁγιασμένο.
Καμπάνες θλιβερὲς ὅλο χτυποῦνε
καὶ κλαῖνε γιὰ τραγούδι τὰ πουλιά.
Γονατιστοὶ Ἐσένα προσκυνοῦνε
τραγουδιστὴ μεγάλε, Παλαμά!

Δογατέχνης [Β]

ΜΕΡΕΣ ΤΟΥ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΟΥ

(Σημειώσεις Ἡμερολογίου)

Οἱ μέρες αὐτὲς εἶναι καλύτερα νὰ μείνουν μιὰ σελίδα κενὴ ἢ μία ἁπαλὴ γραμμή, γιὰ νὰ δεῖξουν τὴ βαθειὰ χαρά, τὴν πλέρια, τὴν ἀπόλυτη εὐτυχία, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ ἐκφραστῇ.—Τὰ πρωϊνὰ καὶ τ' ἀπομεσήμερα εἶναι θερμά, μεγάλα, πλημμυρισμένα στὸ λευκὸ φῶς, μὲ μιὰ διάθεση σφριγηλῆς εὐεξίας γεμάτο χυμούς, σὰν τῆς ὡριμασμένης ὀπώρας. Κάτι σὰν ὁρμητικὸ ξεχείλισμα εἶναι μέσα σου, ποὺ ξαφνικὰ σὲ κατακλύζει· ἔχεις τὴν ἐντύπωση πὼς πνίγεται σὲ μιὰ θάλασσα γλυκειά, ποὺ ποτίζει τρυφερὰ κάθε ἶνα σου καὶ σὲ κάνει ν' ἀσθμαίνῃς ἀπὸ ἀγαλλίαση.—Πρωτόγονες χαρὲς δονίζουν τὴν ὕπαρξή σου· ὅλοι οἱ προϊστορικοὶ πρόγονοί σου ζοῦν μὲ τὴν καρδιά σου. Σοῦρχεται νὰ κυλιστῆς σ' ὑγρὰ χωράφια ποὺ μυρίζουν τὰ θέλγητρα τῆς μάνας Γῆς, νὰ σκαρφαλώσῃς σ' ἀπάτητα βράχια ἀλαλάζοντας ἄγρια σὰν καταχτητής. Θέλεις νὰ σκίσῃς μὲ δύναμη τὰ νερὰ τῆς θάλασσας κανοντάς τα ν' ἀναλυθοῦν σὲ μακρυὲς χρυσογάλαξες κορδέλες καὶ πολύχρωμα ἀστραφτερὰ δαχτυλιδάκια, ἢ ν' ἀφεθῇς στὸ ἁπαλὸ λίκνισμα ἀπ' τὶς βαθειὲς ἀνάσες τοῦ πλατειοῦ στήθους της, νὰ γεμίσῃς τὰ πλεμόνια σου ἀέρα θαλασσινό, νὰ ξαπλώσῃς στὰ πυρωμένα χαλίκια τῆς ἀκρογιαλιᾶς, ποὺ εὐωδιάζει σὰν κόρφος. Ποθεῖς ν' ἀνοίξῃς διάπλατα τὰ μπράτσα σου καὶ νὰ τὰ κλείσῃς ἀγκαλιάζοντας τὸ Σύμπαν, νὰ ξοδευτῆς μέσα σ' ἄπειρο μέχρι τὴν τέλεια ἀφομοίωσή σου μὲ τὶς μεγάλες, τὶς ἄναρχες, κι' ἀκατάλυτες δυνάμεις τοῦ Παντός. Ὦ, ἀέρα, θάλασσα, χαρά, ζωή! Μακρυὰ ἀπὸ ἀγωνίες καὶ πάθη...

Διμνοθαλασσίτης [Β']

ΝΕΑ ΤΑΞΗ...

Τώρα μὲ τὴ φοβερὴ ἀκρίβεια τῶν πραγμάτων, δὲν μπορῶ νὰ παινευτῶ πὼς εἶμαι πλούσια. Ὅσα καὶ νἄχῃ κανεὶς, πάντα λίγα εἶναι. Κι' ὅταν πιὸ κανεὶς ἔχει λίγα... τόσο τὸ χειρότερο γι' αὐτόν! Ἔτσι ἀναγκάστηκα κι' ἐγὼ νὰ κάνω ἕνα ἀπεγνωσμένο διάβημα. Πῆγα, ποὺ λέτε, δισταχτική, ντροπαλὴ καὶ μελισταλάχτη...—Μπαμπᾶ, μοῦ δίνετε, σᾶς παρακαλῶ, λίγα χρήματα; —Προχθές, δὲν σοῦ ἔδωσα;—Ναί, μὰ τὰ ξόδεψα, καὶ τώρα εἶμαι ἀπένταρη...

Μὲ καλοκάγαθο χαμόγελο ἐπιείκειας ἔβγαλε ὁ μπαμπᾶς τὸ πέτσινο πορτοφόλι μὲ τὸ λαχταριστὸ περιεχόμενό του. Ἐκεῖ μέσα τριζοβολοῦσαν τὰ χάρτινα καὶ χοροπηδοῦσαν τρελλὰ οἱ ἄσσοι μὲ τὰ τριπλᾶ μηδενικά τους. Ἔβγαλε δυὸ χάρτινα ἀμφίβολης ἀξίας καὶ τὰ ἔτεινε. Δὲν πρόφτασα νὰ τὰ καλοδῶ. Μ' ἀπ' τὴν παλιωσύνη τους καὶ τὸ σκοῦρο τους χρῶμα κατάλαβα πὼς ἀπεῖχαν πολὺ ἀπ' τοὺς τετράψηφους ἀριθμούς.—Μὰ μπαμπᾶ, τὰ πράγματα ἀκριβήνανε πολὺ φοβερά. — Δὲν τὸ ἀγνοῶ, παιδί μου, καὶ γι' αὐτὸ τώρα ἡ κατάσταση εἶναι πολὺ στενόχωρη. —Μά, ὁ νόμος προβλέπει αὔξηση 50 % δὲν τὸ ξέρετε; Συμμορφωθῆτε λοιπὸν, σᾶς παρακαλῶ». Ξανάβγαλε ἀναστενάζοντας τὸ πορτοφόλι κι' ἔβγαλε ἄλλο ἕνα χαρτονόμισμα σὰν καὶ τἄλλα.—Μὰ μπαμπᾶ...—Τί εἶναι πάλι; — Ξεχνᾶτε πῶς εἶμαι κόρη;—Ἔ, λοιπόν;—Κι' ὅτι ὁ νόμος προβλέπει ἕνα ἐπίδομα ἀπὸ 3.000 γιὰ τοὺς ἀγάμους;» Ἐδῶ ὁ πατέρας ἄρχισε νὰ γελάῃ. Ὡς τόσο τὸ χέρι του δὲν κινήθηκε πρὸς τὴν τσέπη. Κι' ἀκόμα πιὸ δυσπρόσιτο ἔμεινε τὸ πέτσινο πορτοφόλι, ποὺ μέσα του χοροπηδοῦσαν τρελλὰ οἱ ἄσσοι μὲ τὰ τριπλᾶ μηδενικά τους (πραγματικὰ μηδενικὰ στὸν καιρό μας). Ὁρίστε τώρα, σᾶς παρακαλῶ, νὰ τά βγάλετε πέρα μ' ἕναν πατέρα, ποὺ δὲν ἀσπάζεται τὴ νέα τάξη.

Μύρτα Φλώρη [Β]

Ο ΠΑΤΕΡΑΣ

Ἤμουνα στὸ παράθυρο καὶ κοίταζα στὸ δρόμο. Περίμενα μὲ ἀγωνία τὸν πατέρα μου ποὺ εἶχε ἀργήσει πάρα πολύ, καὶ ὅλοι εἴμεθα ἀνήσυχοι γιὰ τὴν ἀδικαιολόγητη ἀργοπορία του. Ἔξω ἦταν σκοτάδι. Παντοῦ ἡσυχία. Ποῦ καὶ ποῦ ἔβλεπα διάφορες σκιὲς νὰ διασχίζουν τὸν δρόμο. Χωρὶς ἄλλο θὰ ἦσαν ἀργοπορημένοι διαβάτες. Ἄρχισα νὰ βαριέμαι λιγάκι, ἀλλὰ ἡ ἰδέα νὰ ἀναγγείλω ὅτι ἔρχεται ὁ πατέρας μὲ κρατοῦσε στὸ μπαλκόνι.

Περνοῦσαν τὰ λεπτὰ μονότονα· στὸ τέλος νύσταξα ἀρκετά, γύρισα τὸ κεφάλι μου καὶ χωρὶς νὰ τὸ καταλάβω μὲ πῆρε ὁ ὕπνος. Ξαφνικὰ μὲ ξύπνησαν κάτι φωνές. Πετάχτηκα ἀμέσως καὶ κοίταξα στὸ δρόμο. Ποτὲ μου δὲν ταράχθηκα περισσότερο.

Θὰ εἶστε βέβαια περίεργοι νὰ μάθετε τί εἶδα. Ἀκοῦστε λοιπόν: Εἶδα μερικοὺς ἀνθρώπους ποὺ κρατοῦσαν ἕναν κύριο (θὰ εἶχε πάθει ὡρισμένως κάτι) καὶ ἄκουσα μιὰ γυναῖκα νὰ μουρμουρίζῃ. Τὴν καϋμένη τὴν γυναῖκα του καὶ τὰ παιδάκια του! Μιὰ ἀγωνία μὲ ἐκυρίευσε καὶ μιὰ ἄσχημη ἰδέα μοῦ μπῆκε στὸν νοῦ μου, ποῦ μὲ τάραξε πάρα πολύ. Μήπως εἶναι ὁ πατέρας; Ἡ ἀναπνοή μου ἐκόπηκε. Ἀλήθεια ἂν ἦταν ὁ πατέρας μου τί θὰ κάναμε; Τί θὰ κάναμε; Τί δυστυχισμένοι θὰ εἴμαστε: Μὲ ποιὸν θὰ ἔπαιζα πιά; καὶ ποιὸς θὰ μοῦ ἔδινε τὰ γλυκὰ καὶ θερμὰ φιλάκια τοῦ πατέρα μου; Καὶ τὸ σπίτι πιά, πλακωμένο ἀπὸ τὴ μεγάλη αὐτὴ δυστυχία θὰ ἦταν θλιμένο. Μιὰ φωνὴ μὲ σταμάτησε στὶς σκέψεις μου. Ἔλα Αἰμίλιε, τί ἀργεῖς! σὲ περιμένομε στὸ τραπέζι! Ἤρθε ὁ πατέρας! Στὶς τελευταῖες αὐτὲς λέξεις μὲ ἕνα πήδημα μπῆκα στὴν κάμαρσ, καὶ διασχίζοντας διάφορα δωμάτια ἔφθασα στὴν τραπεζαρία καὶ σταμάτησα μπροστὰ στὸν πατέρα μου. πέφτοντας στὴν ἀγκαλιά του. Κανεὶς δὲν πρόσεξε τὴν συγκίνησή μου. Τὴν ὥρα τοῦ τραπεζιοῦ κοίταζα διαρκῶς τὸν πατέρα μου σὰν νὰ μὴ τὸ πίστευα ὅτι τὸν εἶχα κοντά μου.

Μετὰ τὸ φαγητὸ φίλησα τοὺς γονεῖς μου καὶ ἔπεσα στὸ κρεβάτι μου γιὰ νὰ κοιμηθῶ. Πρὶν μὲ πάρῃ ὅμως ὁ ὕπνος σκέφθηκα κάτι ποῦ μοῦ ἔσβυσε ἐντελῶς τὴν χαρά μου. Θυμήθηκα τὴν εἰκόνα τοῦ δρόμου καὶ σκέφθηκα τὴν γυναῖκα ποὺ θὰ ἔμενε μόνη πιὰ στὴ ζωή, τὰ παιδάκια ποὺ δὲν θὰ εἶχανε πατέρα καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ποῦ εἶχα σκεφθῆ προηγουμένως. Ἀλήθεια τὶ δυστυχισμένος ἐκεῖνος ποὺ δὲν ἔχει πατέρα!

Στρατηγὸς [Β]

ΑΝΟΙΞΗ - ΠΑΓΩΝΙΑ

Φέτος θὰ γίνουν ὅλα ὅπως καὶ πάντα,
πρασιές, ἄνθοι καὶ ξαστερὲς γελάστρες,
δροσιὲς τ' Ἀπρίλη, φουντωμένες γλά-
[στρες,
τῆς Ἄνοιξης, τῆς Νιότης ἡ μπαλλάντα;

Στῆς μάντρας τὸ τειχὶ θὰ δοῦμε πάλι
ὁλόμονο τὸ λούλουδο στ' ἀγέρι
—τριφύλλι ἢ χαμομήλι, ποιὸς τὸ ξέρει;—
τῆς χειμωνιᾶς ποὺ φεύγει πιὰ τὴν πάλη;

Τριφύλλι, χαμομήλι γέμιζε ὅλη
πάντα τέτοιον καιρὸ ἡ φτωχὴ καρδιά μας
λειβάδι καταπράσινο ἡ χαρά μας
ὁλανθισμένο στὴν πολύβουη πόλη.

Μὰ φέτος στὴν καρδιὰ δὲ θὰ ξανάρθῃ
τῆς ἀνοιξῆς ἡ ἐλπίδα ποὺ ἀνθοβόλα,
φέτος χρουσταλιασμένα μείναν ὅλα
καὶ τὸ πουλάκι τῆς χαρᾶς βουβάθη.

Σίφουνας [Α]

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ο μπαμπάς: Γιατὶ ἀνάβεις, Κώστα; τόσα σπίρτα;

Κώστας: Ἀνακατεύτηκαν τ' ἄκαυτα μὲ τὰ καμένα, καὶ τῶρα τὰ δοκιμάζω ἕνα-ἕνα γιὰ νὰ ἰδῶ ποιὰ εἶναι τὰ καμένα καὶ ποιὰ τ' ἄκαυτα!

Ὀλυμπιονίκης

Προσοχή! Προσοχή! Προσοχή!

ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΕΦΘΑΣΕ! — Πῶς θὰ τὸ περάσετε πιὸ εὐχάριστα, εἴτε στὴν πόλι θὰ μείνετε, εἴτε σ' ἐξοχὴ θὰ πᾶτε; — Ὁ τρόπος εἶναι γνωστός: Θὰ προμηθευθῆτε ὅσους περισσότερους μπορέσετε

ΤΟΜΟΥΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,,

Κάθε Τόμος «Διαπλάσεως» εἶναι ὁλάκερη μορφωτική, διδακτική καὶ διασκεδαστική Βιβλιοθήκη. Καὶ γιὰ νὰ τὴν ἀποκτήσετε πιὸ εὔκολα γιὰ τὸ καλοκαίρι σας, ἕναν Τόμο Β' Περιόδου, ἀπὸ σήμερα ὡς τὶς 30 Ἰουνίου, θὰ τὸν πληρώνετε, ἔχει πιὰ 8,000 δρ., ἀλλὰ μόνον 6,000. Κι' ἀκόμα μεγαλύτερη ἔκπτωση: ὅσοι θὰ παίρνετε δυὸ Τόμους μαζί, θὰ τοὺς πληρώνετε δρ. 5,500 *τὸν ἕνα κι' ὅσοι θὰ παίρνετε μαζὶ* τρεῖς Τόμους κι' *ἀπάνω — ὅσους θέλετε — θὰ τοὺς πληρώνετε* μόνο δρ. 5000 *τὸν ἕνα. Ἀλλὰ μὴν τὸ ξεχνᾶτε: ἡ ἔκπτωση αὐτὴ θὰ σᾶς γίνεται μόνο ὡς τὸ τέλος Ἰουνίου. Κατόπι οἱ Τόμοι θὰ στοιχίζουν πάλι 8,000 δρ., ἴσως μάλιστα, ἂν αὐξηθῆ ὡς τότε ἡ τιμὴ τῶν βιβλίων, καὶ περισσότερο... Ὥστε ἐπωφεληθῆτε.*

ΣΗΜ. — Ἡ προσωρινὴ αὐτὴ ἔκπτωση εἶναι ἀποκλειστικὰ καὶ μόνο γιὰ συνδρομητὰς πού, ὡς τὴν ἡμέρα τῆς παραγγελίας τους, θὰ ἔχουν πληρώσει τουλάχιστο *τὴν Α' Τριμηνία τοῦ 1943.*

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου
τὴν 12 Μαρτίου 1943

ΠΟΛΛΟΙ, ποὺ δὲν μπόρεσαν νὰ νανεώσουν ἐξαρχῆς τὴ συνδρομή τους, — νὰ πληρώσουν δηλαδὴ τὴν Α' Τριμηνία — ὅταν ἐπῆλθε κατόπι ἡ καθυστέρηση τῶν φυλλαδίων γιὰ τὸ ζήτημα τοῦ χαρτιοῦ, ἐνόμισαν πὼς ἴσως σταμάτησε ὁριστικὰ ἡ ἔκδοσή μου, κι' ἐπιφυλάχθηκαν. Δὲν εἶχαν καὶ τόσο ἄδικο, οἱ δυσκολίες εἶναι σήμερα τόσο πολλὲς καὶ δυσυπέρβλητες! Γι' αὐτὸ δὲν διέκοψα τὴν ἀποστολὴ τοῦ περιοδικοῦ ὅπως εἶχα πεῖ, παρὰ ἐξακολούθησα κι' ἐξακολουθῶ νὰ τὸ στέλνω καὶ σ'ὅσους δὲν ἔχουν ἀνανεώσει. Ἀλλὰ τώρα ποὺ ὅλοι πιὰ ἄμαθαν πὼς ἡ ἔκδοσή μου δὲν ἐσταμάτησε, καὶ γιὰ ποιὸ λόγο καθυστεροῦσε, οἱ ἀφεῖλοντες πρέπει νὰ πληρώσουν τὴν Α' Τριμηνία τοῦ 1943 (δρ. 2000) χωρὶς ἀναβολή, ἄλλως θὰ συμπαράνω πὼς δὲν θέλουν ἢ δὲν μποροῦν νὰ εἶναι πιὰ συνδρομηταί καί, μὲ μεγάλη μου λύπη, θὰ τοὺς διακόψω. Οὔτε μπορῶ νὰ περιμένω μήπως τυχὸν ἀνανεώσουν ἀργότερα, γιατί, ὅπως εἶπα καὶ στὴν ἐφετεινή μου προκήρυξη, οἱ περιστάσεις δὲν ἐπιτρέπουν πιὰ πίστωση: ἡ συνδρομὴ εἶναι ἀνάγκη νὰ *προπληρώνεται.*

Τὴν Α' Ἑξαμηνία τοῦ 1943, γιὰ τὴν Κοινοτικὴ Βιβλιοθήκη τῆς κοινότητας Σκάρου, τὴν ἐπλήρωσε ἡ φίλη μου ***Ὄλγα Μ. Κοσμίδου.*** Ὡς ξεσπάθωμά της λοιπὸν θὰ τὴ λογαριάσω καὶ τὴν εὐχαριστῶ πολύ.

Παυλίνα, ἔλαβα καὶ τὸ προηγούμενο γράμμα σου καὶ σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ξεσπάθωμα. Ναί, ἡ γέννηση τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐχώρισε τὸ χρόνο τῆς γῆς, γιὰ τοὺς Χριστιανοὺς τουλάχιστο, σὲ δύο: ***πρὸ Χριστοῦ*** καὶ ***μετὰ Χριστόν.*** Θέλεις τώρα νὰ μάθῃς πότε ἔγινε, δηλαδὴ πότε καθιερώθηκε αὐτό; Ὄχι βέβαια ἀπὸ τὴν πρώτη ἡμέρα ποὺ γεννήθηκε ὁ Σωτήρας, ἀλλὰ πεντακόσια σχεδὸν χρόνια ἀργότερα τὸν Τ' μ. Χ. αἰώνα. Κάποιος μοναχός, λεγόμενος Διονύσιος, ἐλογάριασε πὼς ἡ θεία γέννηση συνέβη τὸ ἔτος 754 ἀπὸ τὴν κτίση τῆς Ρώμης. Καὶ τότε τὸ ἔτος αὐτὸ τὸ εἶπαν 1 μετὰ Χριστόν, τὸ ἑπόμενο 2, καὶ καθεξῆς, ὡς σήμερα ποὺ φθάσαμε στὸ 1943. Ὁ Χριστὸς πέθανε τὸ 33 μ. Χ. Ἀλλὰ καὶ τὰ πρὸ Χριστοῦ ἔτη, ποὺ οἱ Ἕλληνες π. χ. τὰ μετροῦσαν κατὰ Ὀλυμπιάδες ἢ τετραετίες, ἀλλάξαν ἀπὸ τότε ὀνομασία, κι' ἔγιναν — ἀνάποδα — 1 πρὶν ἀπὸ τὴ θεία γέννηση, 2, 3, 4 καὶ καθεξῆς, ὡς τὸ 7.000 π. Χ. τῆς ἱστορίας, καὶ πιὸ πέρα ὡς τὸ ἄπειρο τῆς προϊστορίας. Ἔτσι, οἱ μ. Χ. χρονολογίες πᾶνε μπροστά, κι' οἱ π. Χ. πᾶνε πίσω. Σημείωσε καὶ τοῦτο: τὸ πραγματικὸ ἔτος τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ εἶναι τὸ 749 ἀπὸ τὴ κτίση τῆς Ρώμης, καὶ ὄχι τὸ 754, ποὺ κατὰ λάθος βρῆκε ὁ Διονύσιος.

Πραγματικῶς, ***Ἀτρόμητε Σιφομάχε,*** ἀρκετοὶ λογοτέχνες γράφουν τώρα, καὶ τυπώνουν, χωρὶς πνεύματα καὶ τόνους. Δὲν ἔχουν ὅμως ὅλοι τὸ ἴδιο ἀκριβῶς σύστημα, καὶ δὲν ξέρουν τὸ «σωστὸ» ὅσοι τοὺς παρακολουθοῦν καὶ τοὺς συγκρίνουν· ἀκόμα γίνονται καὶ τυπογραφικὰ λάθη ποὺ τοὺς μπερδεύουν περισσότερο (ἄξαφνα, οἱ βαρεῖες ἐκεῖνες ποὺ σημειώνεις στὸ κείμενο τοῦ κ. Καρθαίου, ὁποθέτω θἄταν ὀξεῖες, ποὺ δὲν τὶς πράσεξε ὁ τυπογράφος). Ὁπωσδήποτε, ὅσοι θέλουν νὰ γράφουν ἄτονα κι' ἀπνευμάτιστα, ἀλλὰ μὲ ὡρισμένο σύστημα, μποροῦν νὰ πάρουν ἕν' ἀπὸ τὰ τελευταῖα βιβλία τοῦ κ. Καχριδῆ — αὐτὰ δὲν ἔχουν τυπογραφικὰ λάθη — κι' ἔτσι νὰ μάθουν καὶ νὰκολουθήσουν τὸ σύστημά του, ποὺ εἶναι τὸ καλύτερο ἀπ' ὅλα. Ἀλλὰ γιατί; Εἶναι δηλαδὴ καμμιὰ ἀνάγκη νὰ γράφετε ἀπὸ τώρα μὲ μιὰ ὀρθογραφία, ποὺ οὔτε γενικεύθηκε οὔτε καθιερώθηκε ἀκόμα; Γιὰ νὰ βρίσκετε τὸ μπελά σας, ὅταν τυχὸν θὰ τὴν μεταχειρίζεσθε στὸ σχολεῖο; ἢ νὰ βρίσκω τὸ μπελά μου ἐγώ, ὅταν θὰ μοῦ στέλνετε κομμάτια γιὰ τὴ σελίδα, καὶ θἄμαι ὑποχρεωμένη, πρὶν τὰ στείλω στὸ τυπογραφεῖο νὰ τοὺς βάζω τὰ πνεύματα καὶ τοὺς τόνους ποὺ θὰ λείπουν;..

Πᾶσες «ἐκτενεῖς ἀπαντήσεις» δημοσιεύθηκαν στὴν Ἀλληλογραφία μου κατὰ τὸ διάστημα τοῦ 1942; Τὶς μέτρησε ἡ ὑπομονητική ***Ἀταλάντη:*** εἶναι ὅλες-ὅλες 129. Ἀπ' αὐτές, ἑπτὰ ἀπευθύνονται στὸν ***Λουδοβίκο*** (ρεκόρ), κι' ἀπὸ τέσσερις στὸν ***Ἄρη, Ἄλκη Μύρα, Μάρκο Μπότσαρη*** (τὸν καϊμένο μου!..), ***Νηρέα καὶ Προμηθέα Δεσμώτη.*** Οἱ ἄλλοι ἔχουν ἀπὸ τρεῖς, δύο, μιά.., Ἔ, δὲν μποροῦσε νἄναι περισσότερες. Γιατί, καθὼς ξέρετε, δὲν ἀπαντῶ ἐκτενῶς, μὲ παράγραφο, παρὰ στὰ γράμματα ποὺ ἔχουν κάτι ***γενικῶς ἐνδιαφέρον.*** Καὶ κάτι ἄλλο σπουδαῖο μοῦ γράφει στὸ ὡραιότατο γράμμα της ἡ ***Ἀταλάντη:*** Ἔχει διαβάσει λέει, τόσα ἔργα τοῦ ἀγαπημένου της κ. Ξενοπούλου, ὥστε τὸν ἔχει μαθεῖ, τὸν ἔχει συνειθίσει, καὶ σήμερα, ὅταν διαβάζῃ τίποτα δικό του, τὸν ἀναγνωρίζει, καὶ πρὶν ἰδῇ τὴν ὑπογραφή του στὸ τέλος, ποὺ καμμιὰ φορὰ μάλιστα δὲν ὑπάρχει... Αὐτὸ εἶναι βέβαια σπάνιο· ἀλλὰ συμβαίνει πάντα μὲ συγγραφεῖς ποὺ ἔχουν ὕφος προσωπικό, δικό τους, καὶ μὲ ἀναγνῶστες ποὺ τοὺς ἔχουν διαβάσει πολύ. Καὶ τὸ ὕφος δὲν εἶναι τόσο ἡ γλῶσσα, οἱ λέξεις, ὅσο ἡ ἰδιαίτερη μουσική — «μελῳδία» τῆς λέξεως ἡ ***Ἀταλάντη*** — ποὺ ἀποτελοῦν οἱ φράσεις, οἱ περίοδοι, μὲ ἄλλους λόγους — ἡ σύνταξη.

Ὡραίας Ἐπιστολὰς μοῦ ἔστειλαν κι' οἱ ἑξῆς: ***Μυρωμένο Δειλινό*** (σὲ ὑπερευχαριστῶ γιὰ τὰ 10 ξεσπαθώματα ποὺ μοῦ ἔκαμες· βεβαιότατα θὰ σὲ λάβω ὑπ' ὄψει μου καὶ στὸν Διαγωνισμό· ἐλπίζω ἀκόμα πὼς θὰ ἐξακολουθήσῃς τὶς στορυκές σου φροντίδες καὶ τὸν χρόνο τοῦτο· ναί, ὅλοι τὸ λένε: μ'ὅλες τὶς ἀναποδιές, μ' ὅλα τὰ ἐμπόδια, ὁ Τόμος μου τοῦ 1942 εἶν' ἕνας ἀπὸ τοὺς καλύτερους·) ***Ἐντελβάϊς*** (ἐγκάρδια συγχαρητήρια γιὰ τοὺς ἀρραβῶνες σου, κι' ἀπὸ μένα κι' ἀπ' ὅλο τὸ σπιτικό· χαίρω ἀκόμα ποὺ, ἂν καὶ «μάλλουσα κυρία», δὲν σκοπεύεις νὰ μὲ ἀφήσῃς, παρὰ λογαριάζεις νὰ κάμῃς διαπλασόπουλα καὶ τὰ παιδιά σου· γιὰ τὴν ἀνανέωση εὐχαριστῶ·) ***Λουδοβίκος*** (ὁ κ. Φαίδων σ' εὐχαριστεῖ· δὲν εἶναι «ἀδικία», γιατί ἔχω παρατηρήσει πὼς ὅσοι ξέρουν νὰ στιχουργοῦν, κάνουν καλὲς καὶ τὶς ἄλλες Δοκήσεις· αὐτὸς εἶναι ὁ κανόνας· πάλι ὅμως, ἂν παρουσιασθῇ καὶ καμμιὰ ἐξαίρεση, λὲς νὰ μὴ τὴν προσέξω;... «ντιλενταντισμὲς» θὰ πῇ «ἐρασιτεχνισμός», ἀπὸ τὸ «ντιλετάντες» = «ἐρασιτέχνης» καὶ μεταχειρίζονται τὸν ὅρο γιὰ νὰ δηλώσουν κυρίως τὴν ἐπιπόλαιη ἐνασχόληση σέ μιὰ Τέχνη ἢ Ἐπιστήμη, κατ' ἀντίθεση πρὸς τὴν ἀφοσίωση τοῦ «ἐξ ἐπαγγέλματος» ἄλλα περιοδικὰ μποροῦν νἀγοράζουν καὶ τυπογραφικὸ χαρτί, πανάκριβο· ἐμένα δὲν μοῦ τὸ ἐπιτρέπουν οἱ πόροι...) ***Φάντης*** (χαίρω πολὺ γιὰ τὴν εἴσοδό σου στὸν κύκλο μου· πολὺ ὀρθὲς οἱ σκέψεις ποὺ διατυπώνεις στὸ πρῶτο γράμμα· ἐλπίζω νὰ διακριθῇς κατὰ τὴν ἐπιθυμία σου, ἀλλὰ μόνο νὰ μὴ διαστῇς: ἀγάλι - ἀγάλι γίνεται ἡ ἀγουρίδα μέλι...) ***Κίρκη*** (πολὺ δικαιολογημένη ἡ χαρά σου· εὔχομαι κάθε πρόοδο καὶ στὸν ΚΟΜ καὶ στὸ ΜΟΜ, καὶ περιμένω τὰ νεώτερα·) ***Χρυσὸς Ἄνθρωπος*** (καὶ τὸ δικό σου πρῶτο γράμμα μ' εὐχαρίστησε πολύ· περιμένω καὶ τὴ συνεργασία σου· ὥ, καθόλου δὲν θὰ μ' ἐνοχλῇ, ὅσο συχνὰ κι' ἂν μοῦ γράφῃς·) ***Διαβάτης*** (μὲ χαρὰ ἔλαβα γράμμα σου ὕστερ' ἀπὸ τρία χρόνια· τὰ καλά σου λόγια μὲ συγκίνησαν· πολὺ καλὸ καὶ τὸ ποίημά σου· ἀλλὰ ἔμεινε μὲ τὴν καθυστέρησή καί, ὅταν θὰ ἔρχόταν ἡ σειρά του νὰ δημοσιευθῇ, θἄταν παρὰκαιρο· στεῖλε μου κάτι ἄλλο, κι' αὐτό, ἂν θέλῃς, ξανατεῖλε μου το... τοῦ χρόνου·) ***Δροσιὰ τ' Ἀπρίλη*** (σύμφωνα μ' ἕνα παλιό σου γράμμα, αὐτὸ τὸ ψευδώνυμο ἐνέκρινα γιὰ σένα, καὶ τὸ ***Ἀεροδυναμικὸς*** γιὰ τὸν ἀδελφό σου· μὲ τὶς 2000 δραχμὲς σ' ἐνέγραφα γιὰ τὴν Α' τριμηνία τοῦ 1943· χαίρω, εὐχαριστῶ κι' ἐλπίζω νὰ μὴ σοῦ λείψῃ ποτὲ αὐτὴ ἡ ἀγάπη ποὺ σοῦ μετέδωσε ἡ καλή σου μαμμά·) ***Ἄνθος Αὐγῆς*** (μοῦ ἔφεραν ἀπὸ

καιρὸ τὸ γράμμα σου καὶ τὰ χρήματα, κι' οἱ παραγγελίες σου ἔγιναν ὅλες· τώρα περιμένω κανένα νεώτερο, γιὰ νὰ ἰδῶ ἂν ἐξακολουθῇ αὐτὴ ἡ πλήξη κι' ἡ δυσθυμία· ἐλπίζω ὄχι· γιατὶ ἀπὸ τότε θὰ ξαναδρῆκες τὴν παρηγοριά, τὴν «κάθαρση», ποὺ χαρίζει τὸ διάβασμα, ἡ Τέχνη·) ***Λογοτέχνης*** (δὲν ὑπάρχει λάθος στὴν Ἀκροστιχίδα ἀκείνη· γιὰ τὸ ***Θέατρο*** καὶ γιὰ τὸν Κινηματογράφο τὰ εἴπαμε· κι' ἐγὼ ἐλπίζω πὼς, μετὰ τὸν πόλεμο, θὰ ἐπικρατήσουν τὰ πνευματικὰ ἀνώτερα, σὲ ὅλα τὰ εἴδη, σ' ὅλους τοὺς κλάδους·) ***Ἐθνόσμο Γιασεμί*** (δὲν θυμοῦμαι τώρα γιὰ τὸ κομμάτι σου· ἀλλὰ σκέπτασαι πολὺ καλὰ πὼς, κι' ἂν ἀπορριφθῇ, δὲν πρέπει νἀποθαρρυνθῇς; ἀφοῦ ἄλλως τε εἶναι τὸ πρῶτο· εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια τῆ δασκάλα τῆς ἀδελφῆς σου, μὰ καὶ σένα·) ***Ἀθάνατη Λύρα, Μαρία Μελαγχολική, Πάνος Κοκορόπουλος, Δεξίλεως, Νίτσα Β. Καραδήμου, Ἀττὶ Ἰρὰμ, Θεόδωρος Γιαννίρης, Γ. Δ. Ἀγορόπουλος, Κρονεάτης, Μονάκριβη, Βασίλισσα τῶν Γρύλλων, Ι. Π. Βαρδουνιώτης, Θλιμμένη Κωστελλιά, Εἰρηνούλα Καρακώττα, Ἀλκαῖος*** (τὰ γράμματά σας εἶναι πολὺ παλιά, καὶ περασνὰ ἀκόμη· δὲν θὰ σᾶς ἀπαντήσω σ' αὐτὰ· τἀναφέρω ἁπλῶς γιὰ νὰ ξέρετε πὼς τὰ ἔλαβα· ἄλλωστε θὰ τὸ καταλάβετε κι' ἀπὸ τὴν ἐκτέλεση τῶν παραγγελιῶν σας· γι' ἀνανεώσεις, ξεσπαθώματα καὶ καλὰ λόγια εὐχαριστῶ).

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Ἀνανεώσεις Ψευδωνύμων: Ζουμπούλι, κ. Νεαρὸς Βαρῶνος, ἁ. Λευκὴ Ἀραπίνα, κ. Γιὰ τὴν Πατρίδα, κ. Μικρὸς Καλλιτέχνης, ἁ. Γαϊδουράγκαθο, κ. Ἄστρο τῆς Πεντέλης, κ. Γενναῖος Μακεδών, ἁ. Παστέλι, κ. Προμηθεὺς Δεσμώτης, ἁ. Χρυσαλλίς, κ. Αὔρα, κ. Ὀνειροπαρμένη, κ. Ζωηρὴ Ἀμαζών, κ. Ρέα κ. Ἀκάκιος, ἁ. Φῶς, κ. Ἀνήφορος, κ. Βραδυνός, ἁ. Αἰθέραρχος, ἁ. Ἔνδοξη Ἑλληνοπούλα, κ. Πρίγκηψ τῆς Εὐθυμίας, ἁ. Φίλος τοῦ Μωριά, ἁ. Γαλανὴ Ἐλπίδα, κ. Μιράλδα Πέρση, κ. Σκακιστής, ἁ. Φωτεινὸς Ἀστέρας, ἁ. Κομήτης τοῦ Χάλλεϋ, ἁ. Ξανθὴ Κουκλίτσα, κ. Γλυκὸ Κρασί, κ. Κρητικοπούλα, κ. Εὐζωνάκι, ἁ. Ἡρωϊκὸς Στρατός, ἁ. Σύλλογος Εὐθυμοι Συνεργάται, Γλωσσοκοπάνα, κ. Ἀλόη, κ. Μπούλη, κ. Εὔθυμο Εὐζωνάκι, ἁ. Θερμὴ Πατριώτισσα, κ. Ἀμαρυλλή, κ. Μανόλια, κ. Γαλανόλευκος, κ. Βέρδερος, ἁ. Πειραιωτόπουλο, ἁ. Τζόκεϋ, κ. Παπαφλέσσας, ἁ. Γλυκειὰ Ἠπειρωτοπούλα, κ. Ξανθὴ Ἀνθοπῶλις, κ. Εὔοσμο Γιασεμί, κ. Νιόβη, κ. Διαβολόκαιδο, κ. Μηλίτσα, κ. Μακεδονοπούλα, κ. Ἐγώ, ἁ. Ζαχαρένια, κ. Ὀνειρόπλαστος, ἁ. Ἀρκτοῦρος. ἁ. Τηλεγραφόξυλο, ἁ. Ἀπολλωνία, κ. Φουντωτὴ Γατούλα, κ. Ρόδινη Αὐγούλα, κ. Δούξ τῆς Λευκάδος, ἁ. Παλμύρα, κ. Μενεξεδένια, κ. Αἰσιόδοξη, κ.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: ***Λίτσαν Χαδουμέλλη*** (τὸν π. Ἰούλιο σ' ἐνέγραφα ἀπὸ 1ης Αὐγούστου ὡς τὸ τέλος τοῦ 1943· τώρα πρέπει νἀνανεώσῃς·) ***Θερμὴν Πατριώτισσαν*** (φυλάω ἕνα παλιό σου γράμμα, ἀπὸ 7-8-42· ἀλλὰ τὰ χρήματα κι' οἱ ἀγγελίες ποὺ λές, δὲν ὑπῆρχαν σ' αὐτὸ καὶ νὰ τὸ ἔφερες·) ***Κούλαν Γ. Τρίγκου*** (ἔλαβα τὴν ἀνανέωσή σου, εὐχαριστῶ·) ***Ἀνεμοστρόβιλον*** (ἐπίσης, ἔλαβα κι' εὐχαριστῶ·) ***Αὔρα τῆς Θάλασσας*** (σοῦ τὸ ἐνέκρινα κι' εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα·) ***Ρόδινην Αὐγούλα*** καὶ ***Φουντωτὴν Γατούλαν*** (ὁ κ. Ξ. σᾶς εὐχαριστεῖ γιὰ τὶς ὡραῖες κάρτες·) ***Ματθίαν Σάντορφ*** (ἐξετάλεσα, περιμένω·) ***Διαβολάκι τῆς Πάτρας*** (δεκτό·) ***Ἀναστάσιον Γ. Τσακίρην*** (νὰ στείλῃς ἄλλα, γιατί αὐτὰ δὲν εἶν' ἐλεύθερα·) ***Χρυσάνθεμο*** (Ε. Σ. αὐτὸ εἶναι τὸ ψευδώνυμό σου· σοῦ τὸ ἔχω ἐγκρίνει γιὰ τὸ 1943, κι' ἂν δὲν δημοσιεύθηκε ὡς τώρα, θὰ δημοσιευθῇ·) ***Παλλικάρι*** (ἔλαβα τὴν ἐπιταγὴ τῶν δρ. 3000 κι' ἐξετέλεσα, κατὰ τὸ γράμμα σου, ἀπὸ 21 Ἰανουαρίου·) ***Δαφνοστεφὲς 21*** (σοῦ τὸ ἐνέκρινα καὶ χαίρω πολὺ· γιὰ τὸ κομμάτι σου θὰ σοῦ πῶ ἀφοῦ τὸ διαβάσω μὲ τὴ σειρά του· γράφε μου·) ***Ἀσχιὲν Μπαχαριὲν*** (σ' ἐνέγραφα, νέα μου φίλη, ἐλπίζω νὰ πάρῃς καὶ ψευδώνυμο καὶ νὰ μοῦ γράφῃς·) ***Γεώργιον Δημ. Σπηλιώτην*** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ·) ***Γαλιλαῖον*** (ἐξετέλεσα κι' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ξεσπάθωμα· τὸ ψευδώνυμό σου ἦταν ἐλεύθερο·) ***Χαλύβδινον Ἀεροπόρον*** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ, σοῦ τὸ ἐνέκρινα·) ***Ἀνώνυμον*** (ἔλαβα δρ. 6.600 κι' ἐξετέλεσα, εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ξεσπάθωμα· γιὰ τὸν νέο μου φίλο ἐνέκρινα τὸ ***Βεελζεβούλ·***) ***Μπρούντζινον Ἀεροπόρον*** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ, ἐστειλα·) ***Βουνήσιο Ρυάκι*** (αὐτὸ σοῦ ἐνέκρινα· εὐχαριστῶ καὶ γιὰ τὴν ἀνανέωσή· φέτος ἐλπίζω νὰ μπῇς στὴν κίνησή μου γιὰ καλά·) ***Εἰρήνην Εὐθυμιάδου*** (εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ξεσπάθωμα, τὴν ἀνανέωσή καὶ τὸ ἀπάλοιπο τῆς παρουσίας συνδρομῆς·) ***Μαρίλλην Νικολάου, Τσάρον, Πυθίαν, Χρυσῆν Φλόγα*** κλπ. κλπ.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 309οῦ Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου δεκταὶ μέχρι τῆς 13 Μαΐου.

85. *Λεξίγριφος*

Ἥρωα μάντη, μυθικό,
Ὁ λύτης θέλει νὰ συνθέσῃ;
Ἐγὼ τοῦ λέω τὸ μυστικό:

Πρῶτα μιὰ πρόθεση νὰ βάλῃ,
Ὕστερα σύνδεσμο, στὴ μέση,
Καὶ σύνδεσμο στὸ τέλος πάλι.

86. *Συλλαβόγριφος*

Μὲ μόριο, μὲ γράμμα,
Μ' Αἰγύπτιο θεὸ μεγάλο
— Μὰ ὄχι τὸν Ὧρο ἢ τὸν Ἀμὼν —
Μ' αὐτὰ καὶ τίποτ' ἄλλο,
Θὰ κάμῃς ἕνα πράμα
Χτισμένο... ἄνω ποταμῶν!

87. *Στοιχειόγριφος*

Ἂν στὸ σῶμα τοῦ Ἀργοναύτη
Βάλῃς Ὕψιλον γιὰ ζώνη,
Μὴ φοβᾶσαι, δὲν ἀνάφτει
Καὶ φωτιὰ ἂν τὸν περιζώνῃ.

88. *Δημῶδες Αἴνιγμα*

Στραβολαιμιασμένη μάννα
Καὶ μαλαματένια κόρη,
Μὰ διαβολεμένο ἀγγόνι,
Σπίρτο μοναχό!

89. *Διπλοῦν Δικτυωτόν*

* * * * * * * = Ἀρχαία τελετὴ πρὸς
* * * * [τιμὴν τῶν νεκρῶν.
* * * * * * * = Ὁ κώδων κοινῶς.
* * * *
* * * * * * * = Μέγας Ρῶσσος συγ-
* * * * [γραφεύς.
* * * * * * * = Πήλινον ἀγγεῖον.

Καὶ καθέτως: Βυζαντινὸς στρατηγὸς ἢ ἡγεμὼν τοῦ Μαυροβουνίου — λευκὸν ὀρυκτόν, χρήσιμον καὶ πρὸς γραφὴν — φυτὸν τοῦ ἀγροῦ — πρόσωπον τῆς Γραφῆς καὶ τῆς... Διαπλάσεως.

90. *Ἐπιγραφή*

I
ΥΟΔ
ΗΡΟΔΟ
ΑΚΥΟΔΙΣ
ΙΤΟΠΗ
ΜΗΔ
Α

Καλὸς λύτης λὲς πὼς εἶσαι;
Τὴν ἐπιγραφή μου λύσε!

91—97. *Διπλῆ Ἀκροστιχὶς μετὰ Πτερωτοῦ Γράμματος*

Τὰ μὲν ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων ἀποτελοῦν περίφημον Τιτᾶνα, τὰ δὲ τρίτα γράμματα ἀστερισμὸν τοῦ ζωδιακοῦ. Ἐξ ἄλλου αἱ ἑπτὰ ἀρχικαὶ λέξεις ἔχουν ἐν γράμμα κοινόν — τὸ πτερωτὸν — τὸ ὁποῖον ἀπαντᾷ πρῶτον εἰς τὴν πρώτην, δεύτερον εἰς τὴν δευτέραν, τρίτον εἰς τὴν τρίτην κ.ο.κ.

1, Μέγας κύκλος τῆς γῆς καὶ Κράτος· 2, Σύγχρονος μέγας μαθηματικός· 3, Γεωμετρικὸν στερεὸν σχῆμα· 4, Μίσθωμα οἰκίας· 5, Τὸ σύνολον τῶν κανόνων καὶ τῶν μεθόδων μιᾶς Τέχνης· 6, Τὸ ἐναντίον τῆς διχονοίας· 7, Κοινωνικὸν - οἰκονομικὸν σύστημα ἢ δόγμα.

98. *Τριπλῆ Ἀκροστιχὶς*

Τὰ ἀρχικὰ βασιλεὺς βαρβάρων, τὰ δεύτερα γράμματα ὁμηρικὴ βασιλόπαις, τὰ τρίτα ἀρχαία πόλις τῆς Σικελίας:

1, Μετρικὸς ποῦς· 2, Ἀρχαῖος ἱστορικός· 3, Πολίτευμα ἀπολυταρχικόν· 4, Ῥήτωρ ἀθηναῖος· 5, Εἶδος ἄνθρακος· 6, Οἱ Χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου· 7, Περσικὴ δυναστεία.

99. *Φωνηεντόλιπον*

τε - ρ - τε - λγ

100. *Γρῖφος*

α ον
α Τ α ον ⌐, ον
α Τ α ον ⌐ ον
α ον

[Πᾶσαι αἱ ἀνωτέρω Ἀσκήσεις ἐλήφθησαν ἐκ τῆς βραβευθείσης συλλογῆς τοῦ ΑΙΕΝ ΑΡΙΣΤΕΥΕΙΝ — Μεγάλη Τάξις, Β' Βραβεῖον —. Ἐκ τῆς αὐτῆς ἔχουν δημοσιευθεῖ καί: Λογοπαικτικὸς Συλλαβόγριφος, Μέγα Δικτυωτόν, Κρυπτογραφικόν].

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευματ. Ἀσκήσεων τοῦ φύλλ. 34

266. Λαπωνία - Ἰαπωνία.

267. I
ΙΟΝ
ΕΙΛΩΣ
ΑΣΠΑΣΙΑ
ΜΑΡΔΩΝΙΟΣ
ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΗΣ

268. ΠΕΡΓΑΜΟΣ (ἔμπορος, Ρωμᾶ, γάμος, ἀεροπόρος, μέγας, ὅμορος, σαγός). 269 — ΛΟΝΔΙΝΟΝ (ΔιάΠλασις, ΤΟς, ΤῆΝος, κΩΔος, ΥΔΙνα, κΩΝος, στΟμα, πόΝος). — ***270. Πάταξον μέν, ἄκουσον δέ*** (πᾶ, τακ σ'ον, μ' ἔν α, κου σ'ον δέ).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Οἱ νέοι ὅροι : Δὲν δημοσιεύεται Ἀγγελία μεγαλυτέρα τῶν 15 στίχων, καὶ μόνον μία τοῦ καθενὸς εἰς κάθε φύλλον. Τιμολόγιον: Ἕως δέκα τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλᾶ στοιχεῖα, δρ. 200. Πέραν τῶν δέκα λέξεων, 20 δρ. ἡ λέξις μὲ ἁπλᾶ, 30 δρ. μὲ παχέα καὶ 40 δρ. μὲ κεφαλαῖα. Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 100.

[ΜΓ-222]

Σ ΥΛΛΟΓΟΣ ΤΕΧΝΗ
Παραιτηθήκανε :
Ἄλμπατρος, Ρήγας Φεραῖος, Ἄσπρο Γατάκι.
Προσληφθήκανε :
Ἀσκεραῖος, Συγγραφέας τῆς Τέχνης, Ἀπολογητής, Πρώης Ἠλινός, Ἀκρογιαλίτης, Ποντικάκι, Ἀστάρτη, Κρητικάτσι.

ΓΙΟΡΤΗ ΠΡΩΤΗ

Στὸ σπίτι τοῦ *Συγγραφέα* στὶς 21)2, ἔγινε ἡ διάλεξη τοῦ *Λογοτέχνη* γιὰ τὸν Ἀντρέα Καρκαβίτσα. Αὐτοὺς ποὺ παραβρέθηκαν τοὺς εὐχαριστοῦμε.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΕΧΝΗ

[ΜΓ-223]

Σ ΥΛ. «ΑΘΑΝΑΤΟΣ-ΕΛΛΑΣ» Στὶς 21 Φεβρουαρίου δώσαμε ἀποκριάτικη γιορτή-μασκὲ στὸ σπίτι τοῦ *Λουκά*. Τὸ κέφι καὶ ἡ εὐθυμία ἦταν κάτι τὸ πρωτοφανές. Μέσα στοὺς καλεσμένους μας, διακρίναμε τὰς : *Ζάχαρη, Κόκκινο Κρῖνο, Διάττοντα Ἀστέρα, Ἀνθοπώλιδα, Κόκκινη Γατούλα*, καὶ τοὺς *Πανελλήνιον Πόθον, Δημοσθένην, Ταξιδιώτην, Ὀλυμπιονίκην, Λίστ* κλπ. Τὰ 70 Διαπλασόπουλα ποὺ παρευρέθησαν, ἔφυγαν μὲ τὶς καλύτερες ἐντυπώσεις ἐν ἀντιθέσει μὲ τὶς *κακὲς γλῶσσες*».

Παρητήθησαν : *Δημοσθένης, Ἀκιρέ.*

Διεγράφησαν, *Ὀδυσσέας, Ψαριανός.*

Νέα μέλη: *Κόκκινη Γατούλα.*

[ΜΓ-224]

Σ *ύλλογος* «ΛΑΜΠΟΝΤ' ΑΣΤΕΡΙΑ»
4ος Χρόνος—Σύνθεση :
ΠΡΟΕΔΡΟΣ : *Εὔα Πύρα*
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ : *Βοναπάρτης*
ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ : *Πορφυρογέννητος*
ΤΑΜΙΑΣ : *Δημήτριος Ἐκδικητής*
ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ : *Μυρωμένο Τριανταφυλλάκι*
ΕΚΔΡΟΜΩΝ : *Ἀμφιτρύων*
ΜΕΛΗ : *Μικρὴ Μαρκησία, Μπερλίνα, Δροσολούλουδα, Μυστηριώδης Ἀεροπόρος, Σαπουνόφουσκα, Κοντοεβυθούλης, Μικρὸς Ζωγράφος.*
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : *Ἐθνοτράπεζα*— Νέαν Ἰωνίαν—Διὰ «*Λάμποντ' Ἀστέρια*»

[ΜΓ-225]

Γ νωστοποιῶ ὅτι ἄφησα τὸ ψευδώνυμο Δορκάς.
Μυρσίνα

[ΜΓ-226]

Σ ΥΛΛ. «ΔΟΞΑ-ΕΛΛΑΣ»
ΠΟΙΟΣ Ο ΚΑΛΥΤΕΡΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΟΥ 43 ;
ΠΟΙΟ ΤΟ ΚΑΛΛΙΤΕΡΟ ΔΙΑΠΛΑΣΟΠΟΥΛΟ ΤΟΥ 43 ;
ΟΛΟΙ ΤΗΝ ΨΗΦΟ ΣΑΣ !!

[ΜΓ - 227]

Ο *Στέφανος τῆς Δόξης* (Ἀριστόβουλος Ι. Μάνεσης) πῆρε μὲ ἄριστα τὸ πτυχίο τῆς Νομικῆς. Πάντοτε ἀξ ἀριστεύῃ !
Ἑλλάδα-Φῶς

[ΜΓ - 228]

Γ ειά χαρά σας, Γαϊδουράγκαθο, Φαΐδρο, Νίλς, Ἀθέατε κλπ.
Μοναξιά

[ΜΓ - 229]

Π ρωτομαϊνοντας στὴν κίνηση ἀποκαλύπτω : Λογοτέχνης=Ψαχαρόπουλος, καὶ χαιρετῶ ὅλους-ες *Παλληκάρι*

[ΜΓ -230]

Α *νεμώνη τοῦ Βουνοῦ* καὶ *Ἀνεμώνη τοῦ Ἀγροῦ*, σᾶς εὔχομαι χρόνια πολλά.
Ἄσπρος Κρίνος

[ΜΓ - 231]

«Δ ΙΑΠΛΑΣΙΑΚΗ ΛΕΓΕΩΝ» *Τμῆμα Ψυχαγωγίας* : 8/11/42. Διοργάνωσε τὴν πρώτη ἐνδοσυλλογικὴ ψυχαγωγικὴ βραδυά. Στὸ πρόγραμμα : Χορός, Παιγνίδια, Φακιρικὰ πειράματα, Τραγούδια. —Ἀθρόα προσέλευσις δοκίμων μελῶν. *Φιλολογικὸ Τμῆμα* : Ἔκανε μία σειρὰ ἀπὸ διαλέξεις (ἐνδοσυλλογικές) ἐπάνω στὴ δημοτικὴ γλῶσσα. Στὶς 25/12/42 ἔβγαλε τὸ πέμπτο φύλλο, Χριστουγεννιάτικο, τῆς δεκαπενθήμερης *ἐφημερίδας* ποὺ βγαίνει τακτικὰ καὶ τὴν στέλνει δωρεὰν στοὺς συλλόγους τῆς Θεσσαλονίκης.

[ΜΓ - 232]

Α *τὲ Ἰράμ*, ἀπ' τὴ γνωριμία σου κατανθουσιάστηκε *ὁ* ΛΟΓΟΤΕΧΝΗΣ
τῆς «ΤΕΧΝΗΣ»

[ΜΓ - 233]

Ν *τέντεκτιβ Χ, Δαρβῖνε*, εἴσαστε πολὺ μικρὰ παιδιά μου γιὰ νὰ καπνίζετε ἀληθινὰ τσιγάρα !! Μὲ σοκολατένια θὰ μπορούσατε νὰ κάνετε *ἀνώδυνα* τοὺς ἄνδρες.
Γλωσσοκοπάνα

[ΜΓ - 234]

Σ ΥΛΛΟΓΟΣ «ΠΥΡΣΟΣ»
Μὲ τὴ γιορτὴ τοῦ *Νεοέλληνα*, ἔγινε ἐνδοσυλλογικὸ «εὐθυμο ἀπόγευμα» σπίτι του.

Παίχτηκαν πολλὰ παιχνίδια μέσα σὲ εὔθυμο πλαίσιο, ἔγινε καὶ «Κρυμμένος Θησαυρός». Νίκησε ἡ 2η ὁμάδα : *Χρυσὴ Φλόγα, Σανθὸς Ἵππέας, Πρόας.*

Μὲ τὶς εὐχές μας, στέλνουμε καὶ εὐχαριστίες στὸν *Νεοέλληνα.*

[ΜΓ - 235]

Π ληγωμένε Ἱππότα, σοῦ εὐχόμεθα παραστικά.
Ματωμένος Ἱππότης
Ἱππότης τοῦ Δικαίου

[ΜΓ-236]

Ε χασα τὰ ἴχνη τῆς *Χιονοθύελλας* καὶ τοῦ *Μαγεμένου Δοξαριοῦ.*
Τσάρος

[ΜΓ - 237]

Σ τὸν *Νεοέλληνα*, χίλιες καὶ μία εὐχὲς γιὰ τὴ γιορτή του.
Θέμις, Μὴ Ρωτᾶς, Πυθία, Χρυσῆ Φλόγα, Ἀτλαντας, Πρόας,
τοῦ «ΠΥΡΣΟΥ»

[ΜΓ - 238]

Σ ΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ
Στὶς 22 τοῦ Φλεβάρη ἔγινε γλέντι ἀποκριάτικο στὸ σπίτι τοῦ *Γαϊδουράγκαθου*. Εἴχαμε χορό, τραγοῦδι, ψάρεμμα καὶ κοτιγιόν.

Εὐχαριστοῦμε τοὺς τόσους φίλους ποὺ δέχτηκαν τὴν πρόσκλησή μας.

Λήξη τῆς ΜΒ'-1300 (ΜΓ'78) στὶς 31 τοῦ Μάρτη.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ

[ΜΓ - 239]

Σ τὴν ἀγαπητή μας *Αἰσιόδοξη* τὶς εὐχές μας, θερμὲς κι' ἐγκάρδιες.
Νηρεὺς
Πρόμαχος τῆς Ἐλευθερίας

[ΜΓ-240]

Σ' ὅλα τὰ διαπλασόπουλα καὶ τὶς διαπλασοποῦλες στέλνουν καρδιόβγαλτο χαιρετισμὸ ἡ ΟΝΕΙΡΕΜΜΕΝΗ ΛΕΥΤΕΡΙΑ
καὶ ἡ ΠΕΙΣΜΑΤΑΡΑ
τῆς «*Νίκης Ἑλλάδος*»

[ΜΓ-241]

Π *ειραιωτόπουλο*, μύρια εὐχαριστῶ γιὰ τὸ εὐχάριστο ἀπόγευμα. Σύντομα ἐλπίζω νὰ ἐπαναλειφθῇ.
Ἀγνόφιλε, ἀπήντησα.
Κωστῆ Μάγια, Κώστα Φτέρη, σὲ διαγωνισμοὺς ἀπήντησα, μὲ γράμμα. Δὲν ἀπαντήσατε ὅμως.
Ντίνο Ζηριώτη, Μύρτα Φλώρη, ἀλληλογραφοῦμε ; Γράφετε (ΜΒ-1331). Περιμένω.
Στέφανος Μυρτιᾶς

[ΜΓ 242]

Ε *ὔθυμη Καλλιθεᾶτις*, ἤσουν θαῦμα ντυμένη κιτεζοπούλα.
Γενναῖος Μακεδὼν

[ΜΓ-243]

Η διεύθυνση τοῦ *ἀεροδυναμικοῦ* συλλόγου.
2Οὸς αἰώνας
εἶναι : Γιώργον Ἀβράσογλου, Ἡρώδου Ἀττικοῦ 33, Χαλάνδρι. Σκοποί μας : *ἐκπλήξεις-ἐκπλήξεις - ἐκπλήξεις !!!*

Δεχόμεθα κάθε εἴδους συνεργασία γιὰ τὸ δεκαπενθήμερο ὁμώνυμο περιοδικό μας. Μὴν γελᾶτε.

Κάθε 15, ἀγοράζετε τὸ *Περιοδικὸ*
2Οὸς αἰώνας
(Τιμή : 150), καὶ στέλλετε διηγήματά σας, κομμάτια ἢ ὁποιαδήποτε ἄλλη συνεργασία σας, καθὼς καὶ διαπλασιακὰ νέα σας ἀπ' τὴ κίνησή σας !

[ΜΓ-244]

Ε να θερμὸ χαιρετισμὸ σ' ὅλα τὰ Διαπλασόπουλα.

Σκαντζόχοιρε ...μοιάζεις !

Νεράϊδα τοῦ Δάσους : ἕνας εἰλικρινὴς φίλος.

Δυὸ παιδιὰ τῆς «ΤΕΧΝΗΣ»
Συγγραφέας τῆς Τέχνης
Ναύαρχος Σαχτούρης

[ΜΓ-245]

Π ερνώντας ἀπὸ τὴ μισάνοικτη πόρτα τῆς Διαπλάσεως καὶ ρίχνοντας μιὰ ματιὰ στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ δωματίου στέλνω ἔνθερμον χαιρετισμὸν στὸ *Ματωμένον Ἱππότην*
Τρελλὴ Μπαλλαρίνα

[ΜΓ-246]

Δ *ιαπλασόπουλα-ες*, ἀνταλλάσσω τετραδιάκια καὶ ἀλληλογραφῶ. Ἀπαντῶ ἀμέσως, γράψτε μου στὴ νέα διεύθυνσή μου : Ἀπόστολον Κουλουριώτην, Οἰκονομικὴν Ἐφορίαν Λεβαδείας
Βουρκωμένο Κῦμα

[ΜΓ-247]

Δ ΙΑΠΛΑΣΟΠΟΥΛΑ-ΔΙΑΠΛΑΣΟΠΟΥΛΕΣ ποὺ εἶστε γύρω στὰ 16 σας χρόνια, ἀλληλογραφοῦμε; Α. θέλετε, γράφτε μου: Τάκην Ἀνδρουτσόπουλον, Καλλίππου 3, πάροδος Ἑρμοῦ, Ἀθήνα (1).

ΓΑΚΙΝΘΟΣ

[ΜΓ-248]

Δ ΙΩ, ΣΟΥ ΕΥΧΟΜΕΘΑ ΝΑ ΖΗΣΗΣ ΚΑΙ ΝΑ ΕΥΤΙΧΗΣΗΣ.

ΜΑΤΩΜΕΝΟΣ ΙΠΠΟΤΗΣ

[ΜΓ-249]

Α ΘΕΑΤΟΙ, δὲν μπορῶ νὰ *καταλάβω ὡς πότε* θὰ συνεχίζεται αὐτὴ ἡ παρεξήγηση. Δὲν ἔχω καμμιὰ σχέση μὲ τὸν ΠΑΜΦΟΥΤΙΟ.

ΑΛΚΑΙΟΣ

[ΜΓ-250]

Σ τὸν Διαπλασόκοσμο μπῆκαν κάτι Φαντάσματα, κάνοντας μεγάλη χρῆση ἐπιφωνημάτων.
Τρέμε, Διαπλασόκοσμε !
Ἄρχοντας (Πράσινος Κεραυνός)

[ΜΓ-251]

Δ ιασχίζοντας γιὰ δεύτερο χρόνο τὴν κίνηση χαιρετῶ τὸν Διαπλασόκοσμο. «Χαραυγὴ» τί γίνεται ἡ βενζίνα ; Συνεχίζω ἀλληλογραφίαν, ἀνταλλάσσω Μ. Μ. καὶ Α)σιν : Ἐλευθέριον Καρακατσάνην δι' *Ἀνώνυμον* Δερβίνιον Κορινθίας.
Ἀνώνυμος

ΤΥΠΟΙΣ ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ — ΓΕΡΑΝΙΟΥ 9 ΑΘΗΝΑΙ — ΤΗΛ. 20.552